

CTET MS L1 Telugu L2 English P2

Topic:- CDP_P2_CTET

1) Development of children follows the principle of :

- (1) Uniformity
- (2) One-dimensionality
- (3) Linearity
- (4) Individual differences

बच्चों का विकास निम्नलिखित में से कौन-से सिद्धांत का अनुसरण करता है?

- (1) एकरूपता
- (2) एक-आयामी
- (3) रैखिकता
- (4) व्यक्तिगत भिन्नताएँ

[Question ID = 1][Question Description = S16_CDP_Q001]

1. 1 [Option ID = 1]
2. 2 [Option ID = 2]
3. 3 [Option ID = 3]
4. 4 [Option ID = 4]

2) **Assertion (A) :** Course of a child's physical development is totally determined at the time of birth.

Reason (R) : Heredity is the only factor responsible for development of children.

Choose the **correct** option :

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (3) (A) is true but (R) is false
- (4) Both (A) and (R) are false

कथन (A) : एक बच्चे के शारीरिक विकास की दिशा पूरी तरह से उसके जन्म के समय निश्चित हो जाती है।

तर्क (R) : केवल अनुवंशिकता ही ऐसा एकमात्र कारक है जो बच्चों के विकास के लिए उत्तरदायी है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (A) की (R) सही व्याख्या करता है।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (A) की (R) सही व्याख्या नहीं करता है।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 2][Question Description = S16_CDP_Q002]

1. 1 [Option ID = 5]
2. 2 [Option ID = 6]
3. 3 [Option ID = 7]
4. 4 [Option ID = 8]

3) During middle childhood, _____ the primary agency of socialization continues to play an important role but secondary agencies of socialization _____ also become important.

- (1) family; peers and media
- (2) peers; family and school
- (3) media; family and school
- (4) school; peers and media

मध्य बाल्यावस्था के दौरान, _____, जोकि सामाजीकरण का प्राथमिक कारक है, एक महत्वपूर्ण भूमिका निभाना जारी रखता है, लेकिन _____, जोकि सामाजीकरण के द्वितीयक कारक है, भी महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं।

- (1) परिवार; साथी और मीडिया
- (2) साथी; परिवार और विद्यालय
- (3) मीडिया; परिवार और विद्यालय
- (4) विद्यालय; साथी और मीडिया

[Question ID = 3][Question Description = S16_CDP_Q003]

1. 1 [Option ID = 9]
2. 2 [Option ID = 10]
3. 3 [Option ID = 11]
4. 4 [Option ID = 12]

4) As per Jean Piaget, children acquire the ability to perform abstract reasoning in :

- (1) Sensori-motor period
- (2) Pre-operational stage
- (3) Concrete operational stage
- (4) Formal operational stage

जॉ पियाजे के अनुसार बच्चे किस स्तर पर अमूर्त तर्क करने की क्षमता विकसित कर लेते हैं?

- (1) संवेदी चालक अवस्था
- (2) पूर्व संक्रियात्मक अवस्था
- (3) मूर्त संक्रियात्मक अवस्था
- (4) अमूर्त संक्रियात्मक अवस्था

[Question ID = 4][Question Description = S16_CDP_Q004]

1. 1 [Option ID = 13]
2. 2 [Option ID = 14]
3. 3 [Option ID = 15]
4. 4 [Option ID = 16]

- 5) In Jean Piaget's theory, the tendency to see the world and the experiences of others from one's own viewpoint is referred to as :
- (1) Adaptation
 - (2) Egocentrism
 - (3) Animism
 - (4) Equilibration

जॉ पियाजे के सिद्धान्तों में, दूसरों के अनुभवों व सांसारिक दृष्टिकोण को अपनी दृष्टि से देखने की प्रवृत्ति क्या कहलाती है?

- (1) अनुकूलन
- (2) आत्मकेन्द्रियता
- (3) जीववाद
- (4) संतुलीकरण

[Question ID = 5][Question Description = S16_CDP_Q005]

1. 1 [Option ID = 17]
2. 2 [Option ID = 18]
3. 3 [Option ID = 19]
4. 4 [Option ID = 20]

- 6) According to Kohlberg's theory of moral development, the level in which moral understanding is based on rewards, punishment and the power of authority figures is called :
- (1) Post conventional Level
 - (2) Pre conventional Level
 - (3) Conventional Level
 - (4) Formal conventional Level

कोहलबर्ग के नैतिक विकास के अनुसार किस स्तर पर नैतिक समझ-सजा, ईनाम व प्राधिकारियों की शक्ति पर आधारित होती है?

- (1) उत्तर पारंपारिक स्तर
- (2) पूर्व पारंपारिक स्तर
- (3) पारंपारिक स्तर
- (4) अमूर्त पारंपारिक स्तर

[Question ID = 6][Question Description = S16_CDP_Q006]

1. 1 [Option ID = 21]
2. 2 [Option ID = 22]
3. 3 [Option ID = 23]
4. 4 [Option ID = 24]

- 7) The importance of cultural tools such as language in cognitive development has been proposed by _____ in his _____.
- (1) Lev Vygotsky; socio-cultural theory
 - (2) Lev Vygotsky; behavioristic
 - (3) Jean Piaget; behavioristic
 - (4) Jean Piaget; socio-cultural theory

संज्ञानात्मक विकास में भाषा जैसे सांस्कृतिक साधनों के महत्व को _____ ने अपने _____ सिद्धांत में प्रस्तावित किया है।

- (1) लेव वायगोत्स्की; सामाजिक-सांस्कृतिक
- (2) लेव वायगोत्स्की; व्यवहारवादी
- (3) जीन पियाजे; व्यवहारवादी
- (4) जीन पियाजे; सामाजिक-सांस्कृतिक

[Question ID = 7][Question Description = S16_CDP_Q007]

1. 1 [Option ID = 25]
2. 2 [Option ID = 26]
3. 3 [Option ID = 27]
4. 4 [Option ID = 28]

- 8) Lev Vygotsky proposed that children :
- (1) Learn passively through the processes of repetition and recall.
 - (2) Go through eight sequential stages of cognitive development.
 - (3) Have a lot of potential that includes things that they are able to do with support from others.
 - (4) Are born with fixed intellectual abilities at birth which cannot be changed.

लेव वायगोत्स्की ने प्रस्तावित किया कि बच्चे :

- (1) पुनरावृत्ति और स्मरण की प्रक्रियाओं के माध्यम से निष्क्रिय रूप से सीखते हैं।
- (2) संज्ञानात्मक विकास के आठ क्रमिक चरणों से गुजरते हैं।
- (3) के विकास में बहुत सारी संभावनाएं हैं जिनमें वे चीजें शामिल हैं जो वे दूसरों के समर्थन से करने में सक्षम हैं।
- (4) जन्म के समय निश्चित बौद्धिक क्षमताओं के साथ पैदा होते हैं जिन्हें बदला नहीं जा सकता।

[Question ID = 8][Question Description = S16_CDP_Q008]

1. 1 [Option ID = 29]
2. 2 [Option ID = 30]
3. 3 [Option ID = 31]
4. 4 [Option ID = 32]

- 9) In progressive classroom, the teacher :
- (1) follows 'learning by doing' approach based on the child's interests.
 - (2) follows the pedagogy of repeated practice and rote memorization.
 - (3) ensures that all teaching is directed towards examinations.
 - (4) promotes competition rather than collaboration.

एक प्रगतिशील कक्षा में, शिक्षिका :

- (1) बच्चों की रुचि के अनुरूप 'करके सीखने' की पद्धति का पालन करती है।
- (2) बारम्बार अभ्यास व रटनत स्मरण की प्रक्रिया का पालन करती है।
- (3) सुनिश्चित करती है कि सभी अधिगम परीक्षाओं की तरफ केन्द्रित हो।
- (4) सहयोग के बजाए प्रतिस्पर्धा को बढ़ावा देती है।

[Question ID = 9][Question Description = S16_CDP_Q009]

1. 1 [Option ID = 33]
2. 2 [Option ID = 34]
3. 3 [Option ID = 35]
4. 4 [Option ID = 36]

- 10) The ability to understand oneself and know one's thoughts, emotions, feelings, motives is called :
- (1) Musical Intelligence
 - (2) Spatial Intelligence
 - (3) Intrapersonal Intelligence
 - (4) Social Intelligence

खुद को समझने व अपने विचार, संवेग, भावनाओं, अभिप्रेरण को पहचानने के कौशल किस प्रकार की बुद्धि में शामिल है?

- (1) संगीतमय बुद्धि
- (2) स्थानिक बुद्धि
- (3) अंतः वैयक्तिक बुद्धि
- (4) सामाजिक बुद्धि

[Question ID = 10][Question Description = S16_CDP_Q010]

1. 1 [Option ID = 37]
2. 2 [Option ID = 38]
3. 3 [Option ID = 39]
4. 4 [Option ID = 40]

- 11) According to Lev Vygotsky :
- (1) Language and cognitive development are not related to each other.
 - (2) Language and cognitive development take place independent of each other.
 - (3) Language facilitates the shared experiences necessary for building cognitive processes.
 - (4) Language development takes place after cognitive development.

लेव व्यागोत्सकी के अनुसार :

- (1) भाषा व संज्ञानात्मक विकास का आपस में कोई संबंध नहीं है।
- (2) भाषा व संज्ञानात्मक प्रक्रियाओं का विकास एक दूसरे से स्वतंत्र होता है।
- (3) भाषा उन सांझे अनुभवों को सुसाधित करती है जो संज्ञानात्मक प्रक्रियाओं के लिए आवश्यक हैं।
- (4) भाषा का विकास संज्ञानात्मक विकास के पश्चात होता है।

[Question ID = 11][Question Description = S16_CDP_Q011]

1. 1 [Option ID = 41]
2. 2 [Option ID = 42]
3. 3 [Option ID = 43]
4. 4 [Option ID = 44]

12) Assessment for learning includes :

- (i) Categorisation and labelling of students in same ability groups.
 - (ii) Understanding the processes of students' thinking.
 - (iii) Finding out readiness levels of students.
- (1) (i), (ii)
 - (2) (ii), (iii)
 - (3) (i), (iii)
 - (4) (i), (ii), (iii)

अधिगम के आंकलन करने में निम्नलिखित में से क्या शामिल है?

- (i) विद्यार्थियों को समान क्षमता वाले समूहों में वर्गीकृत करना और नामीकरण करना।
 - (ii) विद्यार्थियों के चिंतन प्रक्रियाओं को समझना।
 - (iii) बच्चों के सीखने की तैयारी के स्तर का पता लगाना।
- (1) (i), (ii)
 - (2) (ii), (iii)
 - (3) (i), (iii)
 - (4) (i), (ii), (iii)

[Question ID = 12][Question Description = S16_CDP_Q012]

1. 1 [Option ID = 45]
2. 2 [Option ID = 46]
3. 3 [Option ID = 47]
4. 4 [Option ID = 48]

13) Statement that - "Boys are intelligent while girls are compliant.", is an example of :

- (1) Gender equity
- (2) Gender stereotype
- (3) Gender equality
- (4) Gender role flexibility

यह कथन कि-“लड़के बुद्धिमान होते हैं जबकि लड़कियां आज्ञाकारी होती हैं।”, किसका उदाहरण है?

- (1) जेंडर समता
- (2) जेंडर रूढ़िवादिता
- (3) जेंडर समानता
- (4) जेंडर भूमिका में लचीलापन

[Question ID = 13][Question Description = S16_CDP_Q013]

- 1. 1 [Option ID = 49]
- 2. 2 [Option ID = 50]
- 3. 3 [Option ID = 51]
- 4. 4 [Option ID = 52]

14) Assessment should be :

- (1) Only quantitative
- (2) Comprehensive
- (3) Standardised
- (4) Only Summative

आकलन किस प्रकार का होना चाहिए?

- (1) केवल मात्रात्मक
- (2) व्यापक
- (3) मानकीकृत
- (4) केवल योगात्मक

[Question ID = 14][Question Description = S16_CDP_Q014]

- 1. 1 [Option ID = 53]
- 2. 2 [Option ID = 54]
- 3. 3 [Option ID = 55]
- 4. 4 [Option ID = 56]

15) Why should children be assessed ?

- (1) To compare the performance of children
- (2) To encourage competition among children
- (3) To identify and label slow learners
- (4) To improve the process of teaching-learning

बच्चों का मूल्यांकन क्यों किया जाना चाहिए?

- (1) बच्चों के प्रदर्शन की तुलना करने के लिए
- (2) बच्चों में प्रतिस्पर्धा को बढ़ावा देने के लिए
- (3) धीमी गति से सीखने वालों की पहचान और नामीकरण के लिए
- (4) सीखने-सिखाने की प्रक्रिया में सुधार करने के लिए

[Question ID = 15][Question Description = S16_CDP_Q015]

1. 1 [Option ID = 57]
2. 2 [Option ID = 58]
3. 3 [Option ID = 59]
4. 4 [Option ID = 60]

16) Inclusive education stresses on :

- (1) enhancing the potential of each student.
- (2) viewing gaps in learning as deficiencies.
- (3) assessing cognitive skills on the basis of academic performance.
- (4) setting same parameters of learning and assessment of each child.

समावेशी शिक्षा किस पर बल देती है?

- (1) प्रत्येक छात्र की क्षमता को बढ़ाने पर
- (2) सीखने में कमियों के रूप में देखने पर
- (3) शैक्षणिक प्रदर्शन के आधार पर संज्ञानात्मक कौशल के आकलन पर
- (4) प्रत्येक बच्चे के सीखने और मूल्यांकन के समान मानदंड निर्धारित करने पर

[Question ID = 16][Question Description = S16_CDP_Q016]

1. 1 [Option ID = 61]
2. 2 [Option ID = 62]
3. 3 [Option ID = 63]
4. 4 [Option ID = 64]

17) **Assertion (A) :** When teachers believe that children coming from disadvantaged backgrounds have the capacities of learning and make them feel belonged in the classroom they are likely to improve their performance.

Reason (R) : Teachers beliefs about children and their abilities influence children.

Choose the **correct** option :

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : जब शिक्षक मानते हैं कि वंचित पृष्ठभूमि से आने वाले बच्चों में सीखने की क्षमता है और उन्हें कक्षा में अपनेपन का एहसास कराते हैं तो उनके प्रदर्शन में सुधार की संभावना है।

तर्क (R) : बच्चों और उनकी क्षमताओं के बारे में शिक्षकों का विश्वास बच्चों को प्रभावित करता है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (A) की (R) सही व्याख्या करता है।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (A) की (R) सही व्याख्या नहीं करता है।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 17][Question Description = S16_CDP_Q017]

1. 1 [Option ID = 65]
2. 2 [Option ID = 66]
3. 3 [Option ID = 67]
4. 4 [Option ID = 68]

18) Presentation of content in _____ facilitates _____.

- (1) Multiple ways; learning of all children
- (2) Multiple ways; learning of special children only
- (3) Uniform manner; learning of all children
- (4) Uniform manner; learning of special children only

_____ से सामग्री की प्रस्तुति _____ को सुगम बनाती है।

- (1) कई तरीके; सभी बच्चों के अधिगम
- (2) कई तरीके; केवल विशेष बच्चों के अधिगम
- (3) एकसमान तरीके; सभी बच्चों के अधिगम
- (4) एकसमान तरीके; केवल विशेष बच्चों के अधिगम

[Question ID = 18][Question Description = S16_CDP_Q018]

1. 1 [Option ID = 69]
2. 2 [Option ID = 70]
3. 3 [Option ID = 71]
4. 4 [Option ID = 72]

19) Which of the following is NOT a reasonable accommodation for students with learning disability ?

- (1) Allowance for frequent breaks between tasks
- (2) Extending allotted time for test
- (3) Providing a space with minimal distractions
- (4) Standardized tests for assessment

सीखने की अक्षमता वाले छात्रों के लिए निम्नलिखित में से कौन सा उचित समायोजन नहीं है ?

- (1) कार्यों के बीच बार-बार विराम के लिए समय
- (2) परीक्षण के लिए आवंटित समय का विस्तार
- (3) न्यूनतम विकर्षणों के साथ कार्य स्थल प्रदान करना
- (4) मूल्यांकन के लिए मानकीकृत परीक्षण

[Question ID = 19][Question Description = S16_CDP_Q019]

1. 1 [Option ID = 73]
2. 2 [Option ID = 74]
3. 3 [Option ID = 75]
4. 4 [Option ID = 76]

20) Flexibility, fluency and originality of ideas are typical identifying characteristics of :

- (1) Creative learners
- (2) Convergent thinkers
- (3) Rigidity of thought
- (4) Autism

धारणाओं में लचीलापन, धाराप्रवाहिता और मौलिकता निम्नलिखित में से किसकी प्रतिनिधिक अभिज्ञेय विशेषताएँ हैं?

- (1) रचनात्मक शिक्षार्थी
- (2) अभिसारी विचारक
- (3) विचारण/विवेचन में अनम्यता
- (4) स्वलीनता

[Question ID = 20][Question Description = S16_CDP_Q020]

- 1. 1 [Option ID = 77]
- 2. 2 [Option ID = 78]
- 3. 3 [Option ID = 79]
- 4. 4 [Option ID = 80]

21) Teachers should focus on use of _____ curriculum and _____ assessment.

- (1) Fragmented; standardised
- (2) Decontextualised; summative
- (3) Flexible; formative
- (4) Uniform; normative

सिक्शकों को _____ पाठ्यचर्या और _____ मूल्यांकन का उपयोग करना चाहिए।

- (1) खंडित; मानकीकृत
- (2) गैर-संदर्भित; योगात्मक
- (3) लचीला; रचनात्मक
- (4) एकसमान; मानक

[Question ID = 21][Question Description = S16_CDP_Q021]

- 1. 1 [Option ID = 81]
- 2. 2 [Option ID = 82]
- 3. 3 [Option ID = 83]
- 4. 4 [Option ID = 84]

22) A teacher should enable students to become effective problem-solvers by :

- (1) Generating fear
- (2) Inducing stress and tension
- (3) Encouraging use of passive memorisation strategies
- (4) Encouraging use of analogical thinking

एक शिक्षक को छात्रों को प्रभावी समस्या-समाधानकर्ता बनने में सक्षम किस प्रकार बनाना चाहिए?

- (1) भय उत्पन्न करके
- (2) तनाव और तनाव को प्रेरित करके
- (3) निष्क्रिय संस्मरण रणनीतियों के उपयोग को प्रोत्साहित करके
- (4) समान सोच के उपयोग को प्रोत्साहित करके

[Question ID = 22][Question Description = S16_CDP_Q022]

1. 1 [Option ID = 85]
2. 2 [Option ID = 86]
3. 3 [Option ID = 87]
4. 4 [Option ID = 88]

23) The process of construction of knowledge and making meaning in middle school students is facilitated through :

- (i) Active exploration
 - (ii) Social interaction
 - (iii) Experimentation
 - (iv) Conditioning of behaviour
- (1) (i), (iii)
 - (2) (iii), (iv)
 - (3) (i), (ii), (iii)
 - (4) (i), (ii), (iii), (iv)

मध्य विद्यालय के छात्रों में ज्ञान निर्माण और अर्थ बनाने की प्रक्रिया को सुगम बनाने के लिए किसका प्रयोग करना चाहिए?

- (i) सक्रिय अन्वेषण
 - (ii) सामाजिक संपर्क
 - (iii) प्रयोग
 - (iv) व्यवहार का अनुबंधन
- (1) (i), (iii)
 - (2) (iii), (iv)
 - (3) (i), (ii), (iii)
 - (4) (i), (ii), (iii), (iv)

[Question ID = 23][Question Description = S16_CDP_Q023]

1. 1 [Option ID = 89]
2. 2 [Option ID = 90]
3. 3 [Option ID = 91]
4. 4 [Option ID = 92]

- 24) Which of the following strategies will not facilitate students conceptual understanding ?
- (1) Asking students to copy answers from the backboard as it is
 - (2) Asking students to explain the concepts to a peer
 - (3) Asking students to think of examples and non-examples
 - (4) Asking students to make linkages with previous concepts

निम्नलिखित में से कौन सी रणनीति छात्रों की अवधारणात्मक समझ को बढ़ावा नहीं देगी ?

- (1) छात्रों को बैकबोर्ड से ज्यों के त्यों उत्तर कॉपी करने के लिए कहना।
- (2) विद्यार्थियों से किसी सहकर्मी को अवधारणाएँ समझाने के लिए कहना।
- (3) विद्यार्थियों से उदाहरणों और गैर-उदाहरणों के बारे में सोचने के लिए कहना।
- (4) छात्रों को पिछली अवधारणाओं के साथ संबंध बनाने के लिए कहना।

[Question ID = 24][Question Description = S16_CDP_Q024]

1. 1 [Option ID = 93]
2. 2 [Option ID = 94]
3. 3 [Option ID = 95]
4. 4 [Option ID = 96]

- 25) How should middle school teachers deal with alternative misconceptions of students during the process of teaching-learning ?
- (1) Ignore them
 - (2) Punish them
 - (3) Reward them
 - (4) Address them

मध्य विद्यालय के शिक्षकों को शिक्षण-अधिगम प्रक्रिया के दौरान छात्रों की वैकल्पिक भ्रांतियों से कैसे निपटना चाहिए ?

- (1) उन्हें अनदेखा करके
- (2) उन्हें सजा देकर
- (3) उन्हें इनाम देकर
- (4) उन्हें संबोधित करके

[Question ID = 25][Question Description = S16_CDP_Q025]

1. 1 [Option ID = 97]
2. 2 [Option ID = 98]
3. 3 [Option ID = 99]
4. 4 [Option ID = 100]

- 26) During brainstorming and discussions children's intuitive guesses should be :
- (1) Discouraged
 - (2) Ignored
 - (3) Punished
 - (4) Facilitated

संवाद व चर्चा के दौरान बच्चों के सहज ज्ञान युक्त अनुमान लगाने :

- (1) को हतोत्साहित करना चाहिए।
- (2) की अवहेलना करनी चाहिए।
- (3) को दंडित करना चाहिए।
- (4) को सुसाधित करना चाहिए।

[Question ID = 26][Question Description = S16_CDP_Q026]

1. 1 [Option ID = 101]
2. 2 [Option ID = 102]
3. 3 [Option ID = 103]
4. 4 [Option ID = 104]

27) The process of problem-solving is facilitated by :

- (1) Response set
- (2) Convergent thinking
- (3) Functional fixedness
- (4) Making intuitive guesses

समस्या-समाधान की प्रक्रिया को किस प्रकार सुगम बनाया जा सकता है ?

- (1) प्रतिक्रियात्मक सधिरता को बढ़ावा देकर
- (2) अभिसरण सोच को बढ़ावा देकर
- (3) कार्यात्मक स्थिरता को बढ़ावा देकर
- (4) सहज अनुमान को बढ़ावा देकर

[Question ID = 27][Question Description = S16_CDP_Q027]

1. 1 [Option ID = 105]
2. 2 [Option ID = 106]
3. 3 [Option ID = 107]
4. 4 [Option ID = 108]

28) Competition amongst students in a middle school classroom :

- (1) Should be encouraged since creating 'winners' and 'losers' motivates children to learn constructively.
- (2) Should be ignored and students should be left to decide if they want to compete.
- (3) Should be encouraged since it prepares students to fit into the competitive market based economies.
- (4) Should be discouraged since it increases the stress and anxiety of students thereby hampering their cognitive growth.

मध्य विद्यालय की कक्षा में छात्रों के बीच प्रतिस्पर्धा को :

- (1) प्रोत्साहित किया जाना चाहिए क्योंकि 'विजेता' और 'हारे हुए' बच्चों के नामीकरण उन्हें रचनात्मक रूप से सीखने के लिए प्रेरित करते हैं।
- (2) नजरअंदाज किया जाना चाहिए और छात्रों को यह तय करने के लिए छोड़ दिया जाना चाहिए कि क्या वे प्रतिस्पर्धा करना चाहते हैं।
- (3) प्रोत्साहित किया जाना चाहिए क्योंकि यह छात्रों को प्रतिस्पर्धी बाजार आधारित अर्थव्यवस्थाओं में शामिल होने के लिए तैयार करता है।
- (4) हतोत्साहित किया जाना चाहिए क्योंकि यह छात्रों के तनाव और चिंता को बढ़ाता है जिससे उनके संज्ञानात्मक विकास में बाधा आती है।

[Question ID = 28][Question Description = S16_CDP_Q028]

1. 1 [Option ID = 109]
2. 2 [Option ID = 110]
3. 3 [Option ID = 111]
4. 4 [Option ID = 112]

29) When children experience the emotion of _____ their learning is likely to be influenced positively.

- (1) Shame
- (2) Fear
- (3) Joy
- (4) Humiliation

जब बच्चे _____ की भावना का अनुभव करते हैं, तो उनके सीखने पर सकारात्मक प्रभाव पड़ने की संभावना है।

- (1) शर्म
- (2) भय
- (3) खुशी
- (4) अपमान

[Question ID = 29][Question Description = S16_CDP_Q029]

1. 1 [Option ID = 113]
2. 2 [Option ID = 114]
3. 3 [Option ID = 115]
4. 4 [Option ID = 116]

- 30) **Assertion (A) :** Promoting students to reflect on attributing their success and failure to internal factors helps them to work on themselves constructively.
- Reason (R) :** Internal attributions of success and failure help individuals to improve their performance by working harder.

Choose the **correct** option :

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (3) (A) is true but (R) is false
- (4) Both (A) and (R) are false

कथन (A) : छात्रों को अपनी सफलता और विफलता के लिए आंतरिक कारकों को जिम्मेदार ठहराने पर प्रतिबिंबित करने के लिए प्रोत्साहित करें जिससे उन्हें खुद पर रचनात्मक रूप से काम करने में मदद मिलती है।

तर्क (R) : सफलता और असफलता के आंतरिक गुण व्यक्तियों को कड़ी मेहनत करके अपने प्रदर्शन को बेहतर बनाने में मदद करते हैं।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (A) की (R) सही व्याख्या करता है।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (A) की (R) सही व्याख्या नहीं करता है।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 30][Question Description = S16_CDP_Q030]

- 1. 1 [Option ID = 117]
- 2. 2 [Option ID = 118]
- 3. 3 [Option ID = 119]
- 4. 4 [Option ID = 120]

Topic:- MATH_P2_CTET

1) $3\frac{1}{7} \div (-3)$ is equal to :

- (1) $\frac{22}{21}$
- (2) $\frac{21}{22}$
- (3) $-\frac{21}{22}$
- (4) $-\frac{22}{21}$

$3\frac{1}{7} \div (-3)$ बराबर है :

(1) $\frac{22}{21}$

(2) $\frac{21}{22}$

(3) $-\frac{21}{22}$

(4) $-\frac{22}{21}$

[Question ID = 31][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q031]

1. 1 [Option ID = 121]
2. 2 [Option ID = 122]
3. 3 [Option ID = 123]
4. 4 [Option ID = 124]

2) $\frac{8^2}{4^3}$ is equal to :

(1) 2

(2) 1

(3) 0

(4) $\frac{1}{2}$

$\frac{8^2}{4^3}$ बराबर है :

(1) 2

(2) 1

(3) 0

(4) $\frac{1}{2}$

[Question ID = 32][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q032]

1. 1 [Option ID = 125]
2. 2 [Option ID = 126]
3. 3 [Option ID = 127]
4. 4 [Option ID = 128]

3) A square is divided into 9 equal squares, out of which 5 squares are shaded. If the shaded portion is expressed in the form of a fraction whose numerator is 25, what will be its denominator ?

(1) 9

(2) 10

(3) 45

(4) 90

किसी वर्ग को 9 समान वर्गों में विभाजित किया जाता है, जिनमें से 5 वर्गों को छायांकित कर दिया जाता है। यदि इस छायांकित भाग को एक ऐसी भिन्न के रूप में व्यक्त किया जाता है, जिसका अंश 25 है, तो उसका हर क्या होगा ?

- (1) 9
- (2) 10
- (3) 45
- (4) 90

[Question ID = 33][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q033]

- 1. 1 [Option ID = 129]
- 2. 2 [Option ID = 130]
- 3. 3 [Option ID = 131]
- 4. 4 [Option ID = 132]

4) The value of $(-1.1)^5 \times (1.21)^{-2}$ is :

- (1) -1.1
- (2) -1.21
- (3) 1.1
- (4) 1.21

$(-1.1)^5 \times (1.21)^{-2}$ का मान है :

- (1) -1.1
- (2) -1.21
- (3) 1.1
- (4) 1.21

[Question ID = 34][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q034]

- 1. 1 [Option ID = 133]
- 2. 2 [Option ID = 134]
- 3. 3 [Option ID = 135]
- 4. 4 [Option ID = 136]

5) Which of the following statements need **not** always be true ?

- (1) Sum of three consecutive natural numbers is a multiple of 3
- (2) Product of two odd numbers is divisible by 3
- (3) Sum of 4 consecutive even numbers is divisible by 4
- (4) Product of an odd number with itself is an odd number

निम्न में से किस कथन का सदैव सत्य होना आवश्यक नहीं है ?

- (1) तीन क्रमागत प्राकृत संख्याओं का योग 3 का एक गुणज होता है।
- (2) दो विषम संख्याओं का गुणनफल 3 से विभाज्य होता है।
- (3) 4 क्रमागत सम संख्याओं का योग 4 से विभाज्य होता है।
- (4) किसी विषम संख्या का स्वयं से गुणनफल एक विषम संख्या होती है।

[Question ID = 35][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q035]

- 1. 1 [Option ID = 137]
- 2. 2 [Option ID = 138]
- 3. 3 [Option ID = 139]
- 4. 4 [Option ID = 140]

- 6) In an examination, 120 questions were asked. As there was negative marking, Reena decided not to attempt 15 questions. Each question carries 2 marks. 80% of her answers were correct. For a wrong answer 1 mark is deducted. How many marks were obtained by Reena in the examination ?

(1) 140
(2) 147
(3) 152
(4) 168

किसी परीक्षा में 120 प्रश्न पूछे गए। क्योंकि इसमें नेगेटिव मार्किंग होती थी, इसलिए रीना ने 15 प्रश्नों को हल नहीं करने का निश्चय किया। प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक थे। उसके 80% प्रश्नों के उत्तर सही थे। एक गलत उत्तर के लिए 1 अंक की कटौती की जाती है। इस परीक्षा में रीना ने कितने अंक प्राप्त किए?

(1) 140
(2) 147
(3) 152
(4) 168

[Question ID = 36][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q036]

1. 1 [Option ID = 141]
2. 2 [Option ID = 142]
3. 3 [Option ID = 143]
4. 4 [Option ID = 144]

- 7) Three times of a natural number is 18 more than the number. Then, the number is :

(1) 7
(2) 8
(3) 9
(4) 13

किसी प्राकृत संख्या का तीन गुना उस संख्या से 18 अधिक है। तब, वह संख्या है :

(1) 7
(2) 8
(3) 9
(4) 13

[Question ID = 37][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q037]

1. 1 [Option ID = 145]
2. 2 [Option ID = 146]
3. 3 [Option ID = 147]
4. 4 [Option ID = 148]

- 8) George deposited ₹ 15,000 in a bank, where compound interest is 10% per annum, compounded annually. How much interest will he get after two years ?

(1) ₹ 1500.00
(2) ₹ 3000.00
(3) ₹ 3150.00
(4) ₹ 3500.00

जार्ज ने किसी बैंक में ₹ 15,000 चक्रवृद्धि ब्याज की 10% वार्षिक दर पर जमा किए, जबकि ब्याज वार्षिक संयोजित होता है। दो वर्षों के बाद उसे कितना ब्याज प्राप्त होगा?

- (1) ₹ 1500.00
- (2) ₹ 3000.00
- (3) ₹ 3150.00
- (4) ₹ 3500.00

[Question ID = 38][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q038]

- 1. 1 [Option ID = 149]
- 2. 2 [Option ID = 150]
- 3. 3 [Option ID = 151]
- 4. 4 [Option ID = 152]

9) If $\frac{3y}{4} - 1 = \frac{y}{3}$, then y is equal to :

- (1) $2\frac{2}{5}$
- (2) $2\frac{3}{5}$
- (3) $2\frac{1}{5}$
- (4) $2\frac{4}{5}$

यदि $\frac{3y}{4} - 1 = \frac{y}{3}$ है, तो y बराबर है :

- (1) $2\frac{2}{5}$
- (2) $2\frac{3}{5}$
- (3) $2\frac{1}{5}$
- (4) $2\frac{4}{5}$

[Question ID = 39][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q039]

- 1. 1 [Option ID = 153]
- 2. 2 [Option ID = 154]
- 3. 3 [Option ID = 155]
- 4. 4 [Option ID = 156]

- 10) The ratio of the number of boys and girls in a school is 12 : 13. If there are 372 boys, then the total number of students in the school is :
- (1) 775
 - (2) 703
 - (3) 685
 - (4) 603

किसी स्कूल में लड़के और लड़कियों की संख्याओं का अनुपात 12 : 13 है। यदि लड़कों की संख्या 372 है, तो उस स्कूल में विद्यार्थियों की कुल संख्या है :

- (1) 775
- (2) 703
- (3) 685
- (4) 603

[Question ID = 40][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q040]

- 1. 1 [Option ID = 157]
- 2. 2 [Option ID = 158]
- 3. 3 [Option ID = 159]
- 4. 4 [Option ID = 160]

- 11) How many vertices does a pyramid with square base have ?
- (1) 3
 - (2) 4
 - (3) 5
 - (4) 6

वर्ग आधार वाले पिरामिड में कितने शीर्ष होते हैं ?

- (1) 3
- (2) 4
- (3) 5
- (4) 6

[Question ID = 41][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q041]

- 1. 1 [Option ID = 161]
- 2. 2 [Option ID = 162]
- 3. 3 [Option ID = 163]
- 4. 4 [Option ID = 164]

- 12) The three angles of a quadrilateral are equal. Measure of the fourth angle is 120° . Then, value of each equal angle is :
- (1) 50°
 - (2) 90°
 - (3) 100°
 - (4) 80°

किसी चतुर्भुज के तीन कोण बराबर हैं। चौथे कोण की माप 120° है। प्रत्येक समान कोण की माप है :

- (1) 50°
- (2) 90°
- (3) 100°
- (4) 80°

[Question ID = 42][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q042]

- 1. 1 [Option ID = 165]
- 2. 2 [Option ID = 166]
- 3. 3 [Option ID = 167]
- 4. 4 [Option ID = 168]

13) If three exterior angles of a quadrilateral are 50° , 100° and 150° respectively, then the interior angle corresponding to the fourth exterior angle is :

- (1) 60°
- (2) 80°
- (3) 100°
- (4) 120°

यदि किसी चतुर्भुज के तीन बहिष्कोण क्रमशः 50° , 100° एवं 150° हैं, तो चौथे बहिष्कोण के संगत आन्तरिक कोण का मान है :

- (1) 60°
- (2) 80°
- (3) 100°
- (4) 120°

[Question ID = 43][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q043]

- 1. 1 [Option ID = 169]
- 2. 2 [Option ID = 170]
- 3. 3 [Option ID = 171]
- 4. 4 [Option ID = 172]

14) Some of the English letters depicts symmetrical structures. Which one of the following structures of letters has not linear symmetry about both horizontal and vertical axes ?

- (1) O
- (2) X
- (3) H
- (4) U

कुछ अंग्रेजी अक्षर सममित संरचना को दर्शाते हैं। निम्नलिखित में से कौन से अक्षर की संरचना में क्षैतिज एवं ऊर्ध्वाधर अक्षों दोनों के प्रति रेखिक सममिति नहीं है?

- (1) O
- (2) X
- (3) H
- (4) U

[Question ID = 44][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q044]

- 1. 1 [Option ID = 173]
- 2. 2 [Option ID = 174]
- 3. 3 [Option ID = 175]
- 4. 4 [Option ID = 176]

15) Which one of the following is **not** a Pythagorean Triplet ?

- (1) 11, 60, 61
- (2) 33, 44, 45
- (3) 12, 16, 20
- (4) 13, 74, 85

निम्नलिखित में से कौन एक पाइथागोरियन त्रिक नहीं है ?

- (1) 11, 60, 61
- (2) 33, 44, 45
- (3) 12, 16, 20
- (4) 13, 74, 85

[Question ID = 45][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q045]

- 1. 1 [Option ID = 177]
- 2. 2 [Option ID = 178]
- 3. 3 [Option ID = 179]
- 4. 4 [Option ID = 180]

16) Length of a rectangle is three times of its breadth. If its perimeter is 16.16 cm, then its area will be (approx) :

- (1) 12 cm²
- (2) 12.01 cm²
- (3) 12.24 cm²
- (4) 12.35 cm²

किसी आयत की लंबाई उसकी चौड़ाई की तिगुनी है। यदि इसका परिमाप 16.16 cm है, तो इसका क्षेत्रफल (लगभग) होगा :

- (1) 12 cm²
- (2) 12.01 cm²
- (3) 12.24 cm²
- (4) 12.35 cm²

[Question ID = 46][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q046]

- 1. 1 [Option ID = 181]
- 2. 2 [Option ID = 182]
- 3. 3 [Option ID = 183]
- 4. 4 [Option ID = 184]

17) Surface area (in sq. units) of a face of a cube, whose volume is 68921 cubic units, is :

- (1) 1518
- (2) 1581
- (3) 1618
- (4) 1681

आयतन 68921 घन इकाइयों वाले एक घन के एक फलक का पृष्ठीय क्षेत्रफल (वर्ग इकाइयों में) है :

- (1) 1518
- (2) 1581
- (3) 1618
- (4) 1681

[Question ID = 47][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q047]

- 1. 1 [Option ID = 185]
- 2. 2 [Option ID = 186]
- 3. 3 [Option ID = 187]
- 4. 4 [Option ID = 188]

18) A metallic cube of side 9 cm is melted to form 27 small cubes of the same size. Then, the surface area of each small cube is :

- (1) 3 cm^2
- (2) 27 cm^2
- (3) 54 cm^2
- (4) 486 cm^2

भुजा 9 cm वाले एक धातु के घन को पिघलाकर समान मापों के 27 छोटे घन बनाए जाते हैं। तब, प्रत्येक छोटे घन का पृष्ठीय क्षेत्रफल है :

- (1) 3 cm^2
- (2) 27 cm^2
- (3) 54 cm^2
- (4) 486 cm^2

[Question ID = 48][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q048]

- 1. 1 [Option ID = 189]
- 2. 2 [Option ID = 190]
- 3. 3 [Option ID = 191]
- 4. 4 [Option ID = 192]

19) If each observation of the data is increased by 5, then the new mean :

- (1) remains the same
- (2) becomes 5 times of the original mean
- (3) is increased by 5
- (4) is increased by 10

यदि किन्हीं आँकड़ों के प्रत्येक प्रेक्षण में 5 की वृद्धि कर दी जाये, तो नया (नए) माध्य :

- (1) समान रहता है।
- (2) मूल माध्य का 5 गुना होता है।
- (3) में 5 की वृद्धि होती है।
- (4) में 10 की वृद्धि होती है।

[Question ID = 49][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q049]

- 1. 1 [Option ID = 193]
- 2. 2 [Option ID = 194]
- 3. 3 [Option ID = 195]
- 4. 4 [Option ID = 196]

- 20) A bag contains 5 white and 4 red balls. A ball is drawn at random from the bag. What is the probability that the ball drawn is **not** red ?

(1) $\frac{4}{9}$

(2) $\frac{5}{9}$

(3) $\frac{1}{3}$

(4) $\frac{2}{3}$

एक थैले में 5 सफेद और 4 लाल गेंदें हैं। इस थैले में से एक गेंद यादृच्छिक रूप से निकाली जाती है। इसकी क्या प्रायिकता है कि निकाली गई गेंद लाल **नहीं** है?

(1) $\frac{4}{9}$

(2) $\frac{5}{9}$

(3) $\frac{1}{3}$

(4) $\frac{2}{3}$

[Question ID = 50][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q050]

1. 1 [Option ID = 197]
2. 2 [Option ID = 198]
3. 3 [Option ID = 199]
4. 4 [Option ID = 200]

- 21) The statement "Mathematics opens the flexible ways of thinking about the world", is :
- (1) True, since mathematics provides opportunity to the children to enhance problem solving and reasoning skills
 - (2) True, since mathematics teaches children a set of rules and algorithms to memorise
 - (3) False, since mathematics does not provide opportunity to the children to think critically
 - (4) False, since mathematics does not provide opportunity to the children to enhance their creativity

यह कथन, "गणित से संसार के बारे में चिंतन करने के सुनम्य रास्ते खुल जाते हैं" :

- (1) सत्य है, क्योंकि गणित बच्चों को समस्या समाधान एवं तार्किक कौशल को बढ़ाने के अवसर प्रदान करता है
- (2) सत्य है, क्योंकि गणित बच्चों को नियमों का समुच्चय एवं कलनविधि याद करना सिखाता है
- (3) असत्य है, क्योंकि गणित बच्चों को तार्किक चिंतन करने के अवसर प्रदान नहीं करता है
- (4) असत्य है, क्योंकि गणित बच्चों को उनकी सृजनात्मकता को बढ़ाने के अवसर प्रदान नहीं करता है

[Question ID = 51][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q051]

1. 1 [Option ID = 201]

- 2. 2 [Option ID = 202]
- 3. 3 [Option ID = 203]
- 4. 4 [Option ID = 204]

22) To prove that 'If n^2 is even, then n is even', a teacher begins by assuming that n^2 is even but ' n ' is odd and then proceeds to show how this assumption is not possible. It is an example of proof by :

- (1) Induction
- (2) Deduction
- (3) Contradiction
- (4) Verification

यह सिद्ध करने के लिए कि 'यदि n^2 सम है, तो n सम है', एक शिक्षक यह मानकर शुरू करता है कि n^2 सम है लेकिन ' n ' विषम है और फिर यह दिखाने के लिए आगे बढ़ता है कि यह धारणा कैसे संभव नहीं है। यह उदाहरण है _____ द्वारा उपपत्ति का।

- (1) आगमन
- (2) निगमन
- (3) विरोधाभास
- (4) सत्यापन

[Question ID = 52][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q052]

- 1. 1 [Option ID = 205]
- 2. 2 [Option ID = 206]
- 3. 3 [Option ID = 207]
- 4. 4 [Option ID = 208]

23) Which among the following statement is **NOT** true about the use of ICT in a mathematics classroom ?

- (1) ICT enables students to generate many examples very quickly
- (2) ICT enables students to see and know different representations of a relationship
- (3) ICT enables students to work with static objects only
- (4) ICT provides fast and reliable feedback to students

गणित की कक्षा में, ICT के उपयोग के विषय में निम्नलिखित में से कौन सा कथन सत्य नहीं है ?

- (1) ICT विद्यार्थियों को शीघ्रता से कई उदाहरण देने में सक्षम करता है
- (2) ICT विद्यार्थियों को किसी संबंध के विभिन्न निरूपणों को देखने और जानने में सक्षम बनाता है
- (3) ICT विद्यार्थियों को केवल स्थैतिक (स्थिर) वस्तुओं के साथ कार्य करने में सक्षम बनाता है
- (4) ICT विद्यार्थियों को शीघ्र और स्थायी प्रतिपुष्टि प्रदान करता है

[Question ID = 53][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q053]

- 1. 1 [Option ID = 209]
- 2. 2 [Option ID = 210]
- 3. 3 [Option ID = 211]
- 4. 4 [Option ID = 212]

- 24) Contemporary understanding of mathematics pedagogy is reflected by which of the following statements ?
- (1) Not all children are capable of understanding mathematical concepts
 - (2) Mathematical abilities are innate in nature
 - (3) Mathematical abilities are gender specific
 - (4) Mathematics is for all and all children can learn mathematics

निम्नलिखित में से किस कथन में गणित शिक्षा-शास्त्र की समकालीन समझ का अनुचितन होता है ?

- (1) सभी बच्चे गणितीय अवधारणाओं को समझने के योग्य नहीं हैं
- (2) गणितीय योग्यताएँ सहजात हैं
- (3) गणितीय योग्यताएँ जेंडर विशिष्ट हैं
- (4) गणित सबके लिए है और सभी बच्चे गणित सीख सकते हैं

[Question ID = 54][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q054]

1. 1 [Option ID = 213]
2. 2 [Option ID = 214]
3. 3 [Option ID = 215]
4. 4 [Option ID = 216]

- 25) Ravi uses the following step for solving an algebraic equation

$$2x + 14 = 26,$$

$$2x = 26 - 14.$$

It is an example of :

- (1) Visualisation
- (2) Transposition
- (3) Estimation
- (4) Trial and Error

रवि एक बीजीय समीकरण को हल करने के लिए निम्नलिखित चरण अपनाता है -

$$2x + 14 = 26$$

$$2x = 26 - 14$$

यह _____ का एक उदाहरण है।

- (1) दृश्यीकरण
- (2) पक्षांतरण
- (3) अनुमान
- (4) प्रयास व त्रुटि

[Question ID = 55][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q055]

1. 1 [Option ID = 217]
2. 2 [Option ID = 218]
3. 3 [Option ID = 219]
4. 4 [Option ID = 220]

- 26) Which of the following statement is **NOT** true in mathematics ?
- (1) An axiom is a mathematical statement that is accepted without proof
 - (2) A conjecture is a statement that we think is true, but we have not yet developed a proof that it is true
 - (3) A theorem is a mathematical statement for which we have a proof
 - (4) A corollary is a true mathematical statement that is proven mainly to help in the proof of any theorem

गणित में निम्नलिखित में से कौन सा कथन सत्य नहीं है ?

- (1) स्वयंसिद्ध एक गणितीय कथन है जिसे बिना प्रमाण के स्वीकार किया जाता है
- (2) कन्जेक्चर एक कथन है जो हमें लगता है कि सच है, लेकिन हमने अभी तक उसे सत्य सिद्ध करने के लिए कोई प्रमाण विकसित नहीं किया है
- (3) प्रमेय एक गणितीय कथन है जिसके लिए हमारे पास एक उपपत्ति है
- (4) उपप्रमेय एक सत्य गणितीय कथन है जो मुख्य रूप से किसी प्रमेय की उपपत्ति में मदद करने के लिए प्रमाणित है

[Question ID = 56][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q056]

1. 1 [Option ID = 221]
2. 2 [Option ID = 222]
3. 3 [Option ID = 223]
4. 4 [Option ID = 224]

- 27) For the **Assertion (A)** and **Reason (R)** given below, choose the correct option.
- Assertion (A) :** Students should not be allowed to use calculators until they have shown mathematical proficiency with pencil and paper at foundational level.
- Reason (R) :** The use of calculators for learning at foundational level prevents them from building a conceptual understanding of numerical relationships and operations.
- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
 - (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
 - (3) (A) is true but (R) is false
 - (4) (A) is false but (R) is true

नीचे दिए गए **अभिकथन (A)** और **कारण (R)** के लिए सही विकल्प चुनें।

अभिकथन (A) : छात्रों को कैलकुलेटर का उपयोग करने की अनुमति नहीं दी जानी चाहिए जब तक कि वे बुनियादी स्तर पर पेंसिल और कागज के साथ गणितीय दक्षता नहीं दिखाते हैं।

कारण (R) : बुनियादी स्तर पर सीखने के लिए, कैलकुलेटर का उपयोग उनकी संख्यात्मक संबंधों और संक्रियाओं की अवधारणात्मक समझ को बनने में बाधा डालता है।

- (1) (A) और (R) दोनों सत्य हैं और (R), (A) की सही व्याख्या करता है।
- (2) (A) और (R) दोनों सत्य हैं लेकिन (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है।
- (3) (A) सत्य है लेकिन (R) असत्य है।
- (4) (A) असत्य है लेकिन (R) सत्य है।

[Question ID = 57][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q057]

1. 1 [Option ID = 225]

- 2. 2 [Option ID = 226]
- 3. 3 [Option ID = 227]
- 4. 4 [Option ID = 228]

28) Which of the following can NOT be used for formative assessment in mathematics ?

- (1) Rubrics
- (2) Project work
- (3) Annual examinations
- (4) Class work

निम्नलिखित में से गणित में रचनात्मक आकलन के लिए किसका प्रयोग नहीं किया जा सकता ?

- (1) रूब्रिक्स
- (2) परियोजना कार्य
- (3) वार्षिक परीक्षा
- (4) कक्षाकार्य

[Question ID = 58][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q058]

- 1. 1 [Option ID = 229]
- 2. 2 [Option ID = 230]
- 3. 3 [Option ID = 231]
- 4. 4 [Option ID = 232]

29) Using the mathematical reasoning, what will be the converse of the following statement : 'if $x < y$, then $x + 5 < y + 5$ ', where x and y are positive integers ?

- (1) If $x > y$, then $x + 5 < y + 5$
- (2) If $x + 5 < y + 5$, then $x < y$
- (3) If $x < y$, then $x - 5 > y - 5$
- (4) If $x - 5 > y - 5$, then $x > y$

गणितीय तर्क का प्रयोग करते हुए, निम्नलिखित कथन का विलोम क्या होगा : 'यदि $x < y$, तो $x + 5 < y + 5$, जहाँ x और y धनात्मक पूर्णांक हैं :

- (1) यदि $x > y$, तो $x + 5 < y + 5$
- (2) यदि $x + 5 < y + 5$, तो $x < y$
- (3) यदि $x < y$, तो $x - 5 > y - 5$
- (4) यदि $x - 5 > y - 5$, तो $x > y$

[Question ID = 59][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q059]

- 1. 1 [Option ID = 233]
- 2. 2 [Option ID = 234]
- 3. 3 [Option ID = 235]
- 4. 4 [Option ID = 236]

30) A student conceptualises Pythagoras theorem with the help of pictures and graphs very quickly. According to Bruner, at what stage of cognitive development is the students ?

- (1) Enactive
- (2) Iconic
- (3) Symbolic
- (4) Object permanence

एक विद्यार्थी पाइथागोरस प्रमेय को चित्रों और ग्राफ की सहायता से शीघ्रता से संकल्पित करता है। ब्रूनर के अनुसार विद्यार्थी संज्ञानात्मक विकास के _____ स्तर पर है।

- (1) सक्रिय
- (2) दृश्य प्रतिमान
- (3) प्रतीकात्मक
- (4) वस्तु स्थायित्व

[Question ID = 60][Question Description = S16_Maths Content/Pedagogy_Q060]

1. 1 [Option ID = 237]
2. 2 [Option ID = 238]
3. 3 [Option ID = 239]
4. 4 [Option ID = 240]

Topic:- SCIENCE_P2_CTET

1)

Identify the statements that are true :

- (A) Charge becomes used up as it flows through a circuit
- (B) Charge flows through circuits at very high speeds
- (C) A light bulb transforms the electrical energy of moving charge into other forms of energy
- (D) The charge carriers in wires are simply the electrons possessed by the atoms that make up the wires

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (C) and (D)
- (4) (A) and (D)

सही कथनों की पहचान कीजिए :

- (A) किसी परिपथ से बहते हुए आवेश खर्च होता है।
- (B) परिपथों में आवेश बहुत उच्च गति से बहता है।
- (C) प्रकाश का बल्ब गतिमान आवेश की विद्युतीय ऊर्जा को ऊर्जा के अन्य रूपों में रूपांतरित कर देता है।
- (D) तारों के अन्दर आवेश वाहक मात्र तारों के परमाणुओं में निहित इलेक्ट्रॉन होते हैं।

- (1) (A) तथा (B)
- (2) (B) तथा (C)
- (3) (C) तथा (D)
- (4) (A) तथा (D)

[Question ID = 61][Question Description = S16_Science_Q061]

1. 1 [Option ID = 241]
2. 2 [Option ID = 242]
3. 3 [Option ID = 243]
4. 4 [Option ID = 244]

2)

Two mirrors (A) and (B) are at right angle to each other. If a ray of light strikes mirror (A) at 20 degree to the normal and then strikes mirror (B), find the angle of reflection of the ray emerging from mirror (B).

- (1) 70 degree
- (2) 20 degree
- (3) 90 degree
- (4) 30 degree

दो दर्पण (A) तथा (B) एक दूसरे के समकोण पर हैं। यदि कोई प्रकाश की किरण अमिलम्ब से 20 डिग्री के कोण से दर्पण (A) से टकराती है तो दर्पण (B) से निकलने वाली किरण का परावर्तन का कोण ज्ञात कीजिए :

- (1) 70 डिग्री
- (2) 20 डिग्री
- (3) 90 डिग्री
- (4) 30 डिग्री

[Question ID = 62][Question Description = S16_Science_Q062]

- 1. 1 [Option ID = 245]
- 2. 2 [Option ID = 246]
- 3. 3 [Option ID = 247]
- 4. 4 [Option ID = 248]

3)

Which material would you choose to wrap a box of ice cream to prevent it from melting in summers ?

- (1) Aluminium foil
- (2) Blanket
- (3) Nylon cloth
- (4) Plastic foil

गर्मियों में पिघलने से रोकने के लिए आप एक आइस क्रीम के डब्बे को किस वस्तु से लपेटेंगे ?

- (1) एल्यूमिनियम फॉयल
- (2) कम्बल
- (3) नायलॉन का कपड़ा
- (4) प्लास्टिक फॉयल

[Question ID = 63][Question Description = S16_Science_Q063]

- 1. 1 [Option ID = 249]
- 2. 2 [Option ID = 250]
- 3. 3 [Option ID = 251]
- 4. 4 [Option ID = 252]

4)

When we place ice on water it floats, but if we place a piece of solid wax in a container of liquid wax it does not float. This observation is best explained by which of the following statements ?

- (A) Floating of ice on water is an anomaly
- (B) Sinking of solid wax is an anomaly
- (C) Density of ice is less than water
- (D) Density of solid wax is less than liquid wax

- (1) Only (A)
- (2) Both (B) and (D)
- (3) Both (A) and (C)
- (4) Only (C)

जब हम बर्फ को पानी में रखते हैं तो वह तैरती है, लेकिन जब हम ठोस मोम के टुकड़े को तरल मोम के बर्तन में डालते हैं तो वह नहीं तैरता है। निम्नलिखित में से किस कथन द्वारा इस अवलोकन का सही स्पष्टीकरण होता है ?

- (A) बर्फ का पानी पर तैरना एक अपवाद है।
- (B) ठोस मोम का डूब जाना एक अपवाद है।
- (C) बर्फ का घनत्व पानी से कम होता है।
- (D) ठोस मोम का घनत्व तरल मोम से कम होता है।

- (1) केवल (A)
- (2) दोनों (B) और (D)
- (3) दोनों (A) और (C)
- (4) केवल (C)

[Question ID = 64][Question Description = S16_Science_Q064]

- 1. 1 [Option ID = 253]
- 2. 2 [Option ID = 254]
- 3. 3 [Option ID = 255]
- 4. 4 [Option ID = 256]

5) Which of the following statements are true ?

- (A) A force can act on an object with or without being in contact with it
- (B) Earth's molten metallic core is the origin of the magnetic field
- (C) Gravitational forces is one of the strongest forces
- (D) Nuclear forces are weakest of fundamental forces

- (1) (A) and (D)
- (2) (B) and (C)
- (3) (C) and (D)
- (4) (A) and (B)

निम्नलिखित में से कौन से कथन सही है ?

- (A) बल किसी वस्तु पर कार्य कर सकता है चाहे वह उसके संपर्क में हो या न हो।
- (B) पृथ्वी का गलित धात्विक क्रोड (केन्द्र) चुम्बकीय क्षेत्र का उद्गम है।
- (C) गुरुत्वाकर्षण बल सर्वाधिक शक्तिशाली बलों में से एक है।
- (D) नाभिकीय बल सबसे कमजोर मौलिक बल हैं।

- (1) (A) तथा (D)
- (2) (B) तथा (C)
- (3) (C) तथा (D)
- (4) (A) तथा (B)

[Question ID = 65][Question Description = S16_Science_Q065]

- 1. 1 [Option ID = 257]
- 2. 2 [Option ID = 258]
- 3. 3 [Option ID = 259]
- 4. 4 [Option ID = 260]

6)

Identify the correct statement/s regarding phases of moon.

- (A) We see only that part of the moon from which the light of the sun is reflected towards us.
- (B) Moon revolves around the Earth and the earth blocks the sunlight falling on it which results in phases
- (C) Phases of moon are caused due to varying velocity of moon around the earth
- (D) The size of the illuminated part of moon visible from earth increases after new moon day

- (1) (A) and (D)
- (2) Only (B)
- (3) Only (C)
- (4) (A) and (C)

चन्द्रमा की कलाओं के संदर्भ में सही कथनों की पहचान कीजिए :

- (A) हम चन्द्रमा का केवल वो भाग देखते हैं जिससे सूर्य का प्रकाश हमारी ओर परावर्तित होता है।
- (B) चन्द्रमा पृथ्वी का परिक्रमण करता है तथा पृथ्वी उस पर पड़ने वाले सूर्य के प्रकाश को अवरोधित (रोक) कर देती है जिसके परिणामस्वरूप कलाएँ बनती हैं।
- (C) चन्द्रमा की कलाओं का कारण पृथ्वी के परिक्रमण में चन्द्रमा का बदलता वेग है।
- (D) पृथ्वी से दिखने वाला चन्द्रमा का प्रदीप्त भाग नव चन्द्र के दिन के बाद बढ़ने लगता है।

- (1) (A) तथा (D)
- (2) केवल (B)
- (3) केवल (C)
- (4) (A) तथा (C)

[Question ID = 66][Question Description = S16_Science_Q066]

- 1. 1 [Option ID = 261]
- 2. 2 [Option ID = 262]
- 3. 3 [Option ID = 263]
- 4. 4 [Option ID = 264]

7) Identify the correct statement :

- (1) Frequency is expressed in decibel (dB)
- (2) 1 hertz is one oscillation per second
- (3) Amplitude is expressed in hertz (Hz)/sec
- (4) 1 decibel is 100 vibrations per second

सही कथन की पहचान कीजिए :

- (1) आवृत्ति को डेसिबल (dB) में दर्शाया जाना
- (2) 1 हर्ट्स बराबर है एक दौलन प्रति सैकंड के
- (3) आयाम दर्शाया जाता है हर्ट्स (Hz) प्रति सैकंड में
- (4) 1 डेसिबेल बराबर होता है 100 कंपन प्रति सैकंड के

[Question ID = 67][Question Description = S16_Science_Q067]

- 1. 1 [Option ID = 265]
- 2. 2 [Option ID = 266]
- 3. 3 [Option ID = 267]
- 4. 4 [Option ID = 268]

8) Which of the following sets comprises physical changes ?

- (1) Boiling of oil, breaking of mug, burning of paper
- (2) Dissolving copper sulphate in water, digestion of food, cutting of paper
- (3) Breaking of egg, boiling salt water, mixing ink in water
- (4) Rusting of iron, burning of paper, cooking of food

निम्नलिखित में से कौन सा समुच्चय भौतिक परिवर्तनों का है ?

- (1) तेल का उबलना, मग का टूटना, कागज का जलना
- (2) कॉपर सल्फेट को पानी में घोलना, भोजन का पाचन, कागज को काटना
- (3) अंडे का टूटना, नमक वाले पानी का उबलना, स्याही को पानी में मिलाना
- (4) लोहे पर जंग लगना, कागज का जलना, भोजन का पकना

[Question ID = 68][Question Description = S16_Science_Q068]

- 1. 1 [Option ID = 269]
- 2. 2 [Option ID = 270]
- 3. 3 [Option ID = 271]
- 4. 4 [Option ID = 272]

9)

In an experiment, samples of two colourless solutions X and Y were taken. On adding turmeric solution, X acquired yellow colour and Y became brick red. What can you conclude about the nature of X and Y ?

- (1) X and Y are salts
- (2) Y is a base and X can not be known with above information
- (3) Y is base and X is acid
- (4) X is base and Y is acid

एक प्रयोग में दो रंगहीन विलयन X तथा Y के नमूने लिए गए। हल्दी का घोल डालने पर X का रंग पीला तथा Y का रंग गहरा लाल हो गया। X तथा Y की प्रकृति के बारे में आप क्या निष्कर्ष निकाल सकते हैं?

- (1) X तथा Y लवण हैं
- (2) Y एक क्षार है तथा X का दी गई जानकारी से पता नहीं लगाया जा सकता है
- (3) Y एक क्षार है तथा X एक अम्ल है
- (4) X एक क्षार है तथा Y एक अम्ल है

[Question ID = 69][Question Description = S16_Science_Q069]

1. 1 [Option ID = 273]
2. 2 [Option ID = 274]
3. 3 [Option ID = 275]
4. 4 [Option ID = 276]

10)

Read the statements given below and choose the correct option.

Assertion : Salts, edible oils, vinegar, sugar, etc are common preservatives.

Reason : These enhance the flavour of food

- (1) Both assertion and reason are correct and reason is the correct explanation of the assertion
- (2) Both assertion and reason are correct but reason is not the correct explanation of the assertion
- (3) Assertion is true but reason is false
- (4) Assertion is false but reason is true

निम्नलिखित को पढ़िए और सही विकल्प का चयन कीजिए :

कथन : लवण, खाद्य तेल, सिरका, चीनी आदि आम परिरक्षक हैं।

कारण : ये भोजन के सुस्वाद को बढ़ाते हैं।

- (1) कथन तथा कारण दोनों सही हैं तथा कारण कथन का सही स्पष्टीकरण है।
- (2) कथन तथा कारण दोनों सही हैं किन्तु कारण कथन का सही स्पष्टीकरण नहीं है।
- (3) कथन सही है किन्तु कारण गलत है।
- (4) कथन गलत है किन्तु कारण सही है।

[Question ID = 70][Question Description = S16_Science_Q070]

1. 1 [Option ID = 277]
2. 2 [Option ID = 278]
3. 3 [Option ID = 279]
4. 4 [Option ID = 280]

11)

When magnesium ribbon is burnt in air, it forms a powdery substance A. A is dissolved in water and it forms substance B which turns red litmus blue. Identify the substances A and B.

- (1) MgO_2 and Mg(OH)
- (2) MgO_2 and Mg(OH)_2
- (3) Mg(OH)_2 and MgO
- (4) MgO and Mg(OH)_2

जब मैग्नीशियम के फीते को हवा में जलाया जाता है तो एक पाऊडरी पदार्थ A बनता है। A को पानी में घोला जाता है और ये पदार्थ B बनता है जो लाल लिट्मस को नीला में बदल देता है। पदार्थ A तथा B की पहचान कीजिए :

- (1) MgO_2 तथा $\text{Mg}(\text{OH})$
- (2) MgO_2 तथा $\text{Mg}(\text{OH})_2$
- (3) $\text{Mg}(\text{OH})_2$ तथा MgO
- (4) MgO तथा $\text{Mg}(\text{OH})_2$

[Question ID = 71][Question Description = S16_Science_Q071]

- 1. 1 [Option ID = 281]
- 2. 2 [Option ID = 282]
- 3. 3 [Option ID = 283]
- 4. 4 [Option ID = 284]

12) Which among the following is not considered as a greenhouse gas :

- (1) Nitrogen
- (2) Carbon dioxide
- (3) Water vapour
- (4) Methane

निम्नलिखित में से किस को ग्रीनहाउस गैस नहीं माना जाता है :

- (1) नाइट्रोजन
- (2) कार्बनडाइऑक्साइड
- (3) जल वाष्प
- (4) मीथेन

[Question ID = 72][Question Description = S16_Science_Q072]

- 1. 1 [Option ID = 285]
- 2. 2 [Option ID = 286]
- 3. 3 [Option ID = 287]
- 4. 4 [Option ID = 288]

13)

Assertion : If an iron nail is put in a blue copper sulphate solution, its colour changes to green.

Reason : The reactivity of copper is greater than that of iron and hence the change in colour

- (1) Both assertion and reason are correct and reason is the correct explanation of the assertion
- (2) Both assertion and reason are correct but reason is not the correct explanation of the assertion
- (3) Assertion is true but reason is false
- (4) Assertion is false but reason is true

निम्नलिखित को पढ़िए और सही विकल्प की पहचान कीजिए :

कथन : यदि एक लोहे की कील को नीले कॉपर सल्फेट के घोल में डाला जाता है तो उसका रंग बदल कर हरा हो जाता है।

कारण : कॉपर (तांबा) की अभिक्रियाशीलता लोहे से अधिक होती है इसलिए रंग में परिवर्तन होता है।

- (1) कथन तथा कारण दोनों सही हैं तथा कारण कथन का सही स्पष्टीकरण है।
- (2) कथन तथा कारण दोनों सही हैं किन्तु कारण कथन का सही स्पष्टीकरण नहीं है।
- (3) कथन सही है किन्तु कारण गलत है।
- (4) कथन गलत है किन्तु कारण सही है।

[Question ID = 73][Question Description = S16_Science_Q073]

1. 1 [Option ID = 289]
2. 2 [Option ID = 290]
3. 3 [Option ID = 291]
4. 4 [Option ID = 292]

14) Identify incorrect statement about non-metals

- (1) Non-metals are essential only for some living beings like us
- (2) Non-metals are used in the water purification process
- (3) Non-metals are used in crackers
- (4) Non-metals are used in fertilizers

अधातुओं के विषय में **गलत** कथनों की पहचान कीजिए :

- (1) अधातुएँ आवश्यक हैं केवल हमारे जैसे कुछ जीवित प्राणियों के लिए।
- (2) अधातुओं का प्रयोग जल के शुद्धिकरण की प्रक्रिया में होता है।
- (3) अधातुओं का प्रयोग पटाखों में होता है।
- (4) अधातुओं का प्रयोग उर्वरकों में होता है।

[Question ID = 74][Question Description = S16_Science_Q074]

1. 1 [Option ID = 293]
2. 2 [Option ID = 294]
3. 3 [Option ID = 295]
4. 4 [Option ID = 296]

15) Identify only the true statement/s.

- (A) Corn, papaya and cucumber produce unisexual flowers
- (B) Mustard, rose and petunia have bisexual flowers
- (C) The ovary contains one or more ovules
- (D) After fertilization, the ovule develops as the fruit of the plant

- (1) Only (A) and (B)
- (2) Only (A), (B) and (C)
- (3) Only (C)
- (4) Only (D)

केवल सही कथनों की पहचान कीजिए :

- (A) मक्का, पपीता तथा खीरा एकलिंगी फूल पैदा करते हैं।
- (B) सरसों, गुलाब तथा पिटुनिया के द्विलिंगी फूल होते हैं।
- (C) अण्डाशय में एक या एक से अधिक बीजाण्ड होते हैं।
- (D) निषेचन के पश्चात्, बीजाण्ड पौधे के फल के रूप में विकसित हो जाता है।

- (1) (A) तथा (B)
- (2) (A), (B) तथा (C)
- (3) केवल (C)
- (4) केवल (D)

[Question ID = 75][Question Description = S16_Science_Q075]

- 1. 1 [Option ID = 297]
- 2. 2 [Option ID = 298]
- 3. 3 [Option ID = 299]
- 4. 4 [Option ID = 300]

16) How do the vaccines given to protect against Covid work ?

- (1) By increasing the number of antigens in our body
- (2) By producing suitable antibodies in our body
- (3) By producing anti-inflammatory cells in our body
- (4) By providing antibiotics to our body

कोविड से बचाव के लिए लगाई जाने वाली वैक्सीन (टीके) किस प्रकार कार्य करती हैं ?

- (1) हमारे शरीर में प्रतिजनों (एंटीजेन्स) की संख्या को बढ़ा कर
- (2) हमारे शरीर में उपयुक्त प्रतिरक्षकों (एन्टीबॉडीज) का उत्पादन करके
- (3) हमारे शरीर में उन कोशिकाओं का उत्पादन करके जो सूजन होने से रोकती हैं
- (4) हमारे शरीर को प्रतिरक्षक मुहैया करा कै

[Question ID = 76][Question Description = S16_Science_Q076]

- 1. 1 [Option ID = 301]
- 2. 2 [Option ID = 302]
- 3. 3 [Option ID = 303]
- 4. 4 [Option ID = 304]

17)

Read the following statements and choose the **correct** option :

Assertion : Presence of starch in leaves indicates the occurrence of photosynthesis

Reason : Carbohydrate formed during photosynthesis ultimately gets converted to starch

- (1) Both assertion and reason are correct and reason is the correct explanation of the assertion
- (2) Both assertion and reason are correct but reason is not the correct explanation of the assertion
- (3) Assertion is true but reason is false
- (4) Assertion is false but reason is true

निम्नलिखित को पढ़िए और सही विकल्प की पहचान कीजिए :

कथन : पत्तियों में मांड (स्टार्च) की उपस्थिति प्रकाश संश्लेषण के घटित होने का सूचक है।

कारण : प्रकाश संश्लेषण के दौरान बनने वाला कार्बोहाइड्रेट अंततः मांड (स्टार्च) में परिवर्तित हो जाता है।

- (1) कथन तथा कारण दोनों सही हैं एवं कारण कथन का सही स्पष्टीकरण है।
- (2) कथन तथा कारण दोनों सही हैं किन्तु कारण कथन का सही स्पष्टीकरण नहीं है।
- (3) कथन सही है किन्तु कारण गलत है।
- (4) कथन गलत है किन्तु कारण सही है।

[Question ID = 77][Question Description = S16_Science_Q077]

1. 1 [Option ID = 305]
2. 2 [Option ID = 306]
3. 3 [Option ID = 307]
4. 4 [Option ID = 308]

18)

Which of the following statements about cells is correct ?

- (1) Mitochondria is a jelly-like substance present between the cell membrane and nucleus
- (2) Mitochondria, golgi bodies, ribosomes, etc are present in the nuclear membrane
- (3) Nuclear membrane surrounding the nucleus is porous allowing the movement of materials
- (4) Nuclear membrane is made up of thread-like structures called chromosomes

कोशिकाओं के विषय में निम्नलिखित में से कौन सा कथन सही है ?

- (1) माइटोकॉण्ड्रिया एक जैलीनुमा पदार्थ है जो कोशिका झिल्ली तथा केन्द्रक के बीच में उपस्थित होता है।
- (2) माइटोकॉण्ड्रिया, गॉली बाँडीज़, राइबोसोम्स आदि केन्द्रकीय झिल्ली में उपस्थित होते हैं।
- (3) केन्द्रक को घेरने वाली केन्द्रकीय झिल्ली सरंघ होती है जिससे पदार्थों का संचलन हो पाता है।
- (4) केन्द्रकीय झिल्ली क्रोमोसोम्स नामक धागे जैसी संरचनाओं से बनी होती है।

[Question ID = 78][Question Description = S16_Science_Q078]

1. 1 [Option ID = 309]
2. 2 [Option ID = 310]
3. 3 [Option ID = 311]
4. 4 [Option ID = 312]

19) Which of the following represents correct matching set :

(A) Viruses	(i) used in preparation of medicines
(B) Bacteria	(ii) cause cold and cough, polio, chicken pox
(C) Protozoa	(iii) cause rust of wheat
(D) Fungi	(iv) cause dysentery and malaria

- (1) (A)-(ii), (B)-(i), (C)-(iv), (D)-(iii)
- (2) (A)-(i), (B)-(ii), (C)-(iv), (D)-(iii)
- (3) (A)-(iii), (B)-(iv), (C)-(i), (D)-(ii)
- (4) (A)-(iv), (B)-(ii), (C)-(iii), (D)-(i)

निम्नलिखित में से कौन सही मिलान वाले समुच्चय (सेट) को प्रदर्शित करता है :

(A) विषाणु	(i) दवाईयाँ बनाने में प्रयुक्त
(B) जीवाणु	(ii) जुकाम, खाँसी, पोलियो, चिकन पौक्स का कारण
(C) प्रोटोजोआ	(iii) गेंहूँ में रस्ट का कारण
(D) कवक	(iv) पेचिश एवं मलेरिया का कारण

- (1) (A)-(ii), (B)-(i), (C)-(iv), (D)-(iii)
(2) (A)-(i), (B)-(ii), (C)-(iv), (D)-(iii)
(3) (A)-(iii), (B)-(iv), (C)-(i), (D)-(ii)
(4) (A)-(iv), (B)-(ii), (C)-(iii), (D)-(i)

[Question ID = 79][Question Description = S16_Science_Q079]

1. 1 [Option ID = 313]
2. 2 [Option ID = 314]
3. 3 [Option ID = 315]
4. 4 [Option ID = 316]

20) Identify the following :

- (A) Is the largest gland in human body
(B) Stores bile juice
(C) Breaks down starch into sugar
(D) Helps in controlling blood sugar level
(A), (B), (C) and (D) respectively are
(1) (A)-Heart, (B)-Liver, (C)-Saliva, D-Pancreas
(2) (A)-Heart, (B)-Gall bladder, (C)-Saliva, (D)-Pancreas
(3) (A)-Liver, (B)-Gall bladder, (C)-Saliva, (D)-Pancreas
(4) (A)-Liver, (B)-Gall bladder, (C)-Pancreas, (D)-Saliva

निम्नलिखित की पहचान कीजिए :

- (A) मानव शरीर की सबसे बड़ी ग्रंथी है।
(B) पित्त रस का भंडारण करता है।
(C) स्टार्च (मांड) को शर्करा में विघटित करता है।
(D) रक्त में शर्करा के स्तर को नियंत्रित करने में सहायक होता है।
(A), (B), (C) and (D) respectively are
(1) (A)-हृदय, (B)-यकृत, (C)-लार, D-अग्नाशय
(2) (A)-हृदय, (B)-पित्त की थैली, (C)-लार, (D)-अग्नाशय
(3) (A)-यकृत, (B)-पित्त की थैली, (C)-लार, (D)-अग्नाशय
(4) (A)-यकृत, (B)-पित्त की थैली, (C)-अग्नाशय, (D)-लार

[Question ID = 80][Question Description = S16_Science_Q080]

1. 1 [Option ID = 317]
2. 2 [Option ID = 318]
3. 3 [Option ID = 319]
4. 4 [Option ID = 320]

From the following, identify the statement that is true about science.

- (1) Science is a creative field and scientists need imagination to carry out their work
- (2) All scientific ideas need to be proved
- (3) When a theory has been supported by a great deal of scientific evidence, it becomes a law
- (4) All scientific ideas are discovered and tested by controlled experiments

निम्नलिखित में से उस कथन को पहचानिए जो विज्ञान के संदर्भ में सही है ?

- (1) विज्ञान एक सृजनात्मक क्षेत्र है तथा वैज्ञानिकों को अपना कार्य करने के लिए कल्पनाशीलता की आवश्यकता होती है।
- (2) सभी वैज्ञानिकों मतों को सिद्ध करना आवश्यक है।
- (3) जब किसी सिद्धांत को बहुत से वैज्ञानिक प्रमाणों द्वारा समर्थन प्राप्त हो, तो वह नियम बन जाता है।
- (4) सभी वैज्ञानिक विचारों की खोज एवं परीक्षण नियंत्रित प्रयोगों द्वारा होती है।

[Question ID = 81][Question Description = S16_Science_Q081]

1. 1 [Option ID = 321]
2. 2 [Option ID = 322]
3. 3 [Option ID = 323]
4. 4 [Option ID = 324]

22)

Shanu wants to demonstrate to the class that air has mass. Which one of the following activities will be most suitable for the purpose ?

- (1) Taking two balloons, inflating them to the same size, attaching each balloon with a string to a ruler and then puncturing one of them
- (2) Taking a glass tumbler, putting a tissue in it and upending that glass tumbler into a bucket of water
- (3) Taking an empty glass mug and upending it into water and making children observe the bubbles of air rise
- (4) Taking a deflated balloon and putting it on the mouth of a glass bottle. Making the children observe the balloon inflate by putting the glass bottle in a bath of boiling water

शानू कक्षा में प्रदर्शन करना चाहता है कि वायु में द्रव्यमान होता है। निम्नलिखित में से कौन से क्रियाकलाप इस उद्देश्य के लिए सबसे उपयुक्त होंगे ?

- (1) दो गुब्बारे लेकर उन्हें एक समान आकार में फुला कर प्रत्येक गुब्बारे को एक डोरी द्वारा मापनी से बाँध दे तत्पश्चात् उनमें से एक को पंचर कर दें।
- (2) एक काँच का गिलास लें, उसमें एक टिशु डाल कर ग्लास को पानी की बाल्टी में उल्टा खड़ा कर दें।
- (3) एक खाली गिलास लेकर उसमें पानी में उल्टा कर दे और बच्चों को उसमें से उठते हुए हवा के बुलबुलों का अवलोकन करने को कहें।
- (4) एक बगैर हवा वाला गुब्बारा लेकर उसे काँच की बोतल के मुँह पर लगायें। काँच की बोतल को उबलते पानी के बर्तन में रखने पर गुब्बारे के फूलने की क्रिया का अवलोकन बच्चों से कराएँ।

[Question ID = 82][Question Description = S16_Science_Q082]

1. 1 [Option ID = 325]
2. 2 [Option ID = 326]
3. 3 [Option ID = 327]
4. 4 [Option ID = 328]

23)

According to N.C.F. 2005, which of the following is recommended as an objective of upper primary stage science curriculum ?

- (1) Systematic experimentation needs to be introduced to verify theoretical principles
- (2) Concepts should be arrived at from activities / experiments
- (3) Vocational education needs to be integrated with science
- (4) Concepts should be taught through a disciplinary approach

N.C.F. 2005 के अनुसार निम्नलिखित में से किस की सिफारिश उच्च प्राथमिक स्तर के पाठ्यक्रम के एक उद्देश्य के रूप में की गयी है ?

- (1) सैद्धान्तिक सिद्धान्तों के सत्यापन हेतु क्रमबद्ध प्रयोगों को प्रवर्तित करने की आवश्यकता है।
- (2) क्रियाकलापों/प्रयोगों द्वारा प्रत्ययों तक पहुँचना चाहिए।
- (3) व्यवसायिक शिक्षा का विज्ञान के साथ एकीकरण करना चाहिए।
- (4) प्रत्ययों को विषय परक पद्धति के माध्यम से सिखाना चाहिए।

[Question ID = 83][Question Description = S16_Science_Q083]

1. 1 [Option ID = 329]
2. 2 [Option ID = 330]
3. 3 [Option ID = 331]
4. 4 [Option ID = 332]

24)

Which of the following be the least appropriate strategy to understand misconceptions regarding current electricity in grade 7 students ?

- (1) Using concept mapping
- (2) Using various kinds of circuit diagram worksheets
- (3) Asking students to write answers to questions given at the end of the lesson
- (4) Observing students while they make different kinds of circuit arrangement

कक्षा 7 के छात्रों में धारा विद्युत से संबंधित गलत धारणाओं को समझने के लिए सबसे कम उपयुक्त नीति कौन सी होगी ?

- (1) प्रत्यय मानचित्रण का प्रयोग
- (2) विभिन्न प्रकार के परिपथ चित्र कार्यपत्रों का प्रयोग
- (3) छात्रों से कहना कि वे पाठ के अन्त में दिए प्रश्नों के उत्तर लिखें
- (4) छात्रों का अवलोकन करना जब वे विभिन्न प्रकार के परिपथ व्यवस्थाओं को बना रहे हों

[Question ID = 84][Question Description = S16_Science_Q084]

1. 1 [Option ID = 333]
2. 2 [Option ID = 334]
3. 3 [Option ID = 335]
4. 4 [Option ID = 336]

25)

What kind of strategies will you use in order to help girls feel confident in your science classes ?

- (A) Using gender sensitive language
- (B) Invite women scientists to visit your classroom
- (C) Help girls to always dominate discussion in the science classroom
- (D) Help students in examining myths and stereotypes about science.

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (A), (C) and (D)
- (4) (A), (B) and (D)

अपनी विज्ञान की कक्षा में लड़कियों को आत्मविश्वासी महसूस करने में मदद करने के लिए आप किस प्रकार की नीतियाँ प्रयुक्त करेंगे ?

- (A) लिंग संवेदनशील भाषा का प्रयोग।
- (B) अपनी कक्षा में महिला वैज्ञानिकों को आमंत्रित करना।
- (C) लड़कियों को विज्ञान की कक्षा में विचार-विमर्श में प्रबल होने में मदद करना।
- (D) विज्ञान के बारे में मिथकों एवं रुढ़िबद्ध धारणाओं का परीक्षण करने में छात्रों की मदद करना।

- (1) (A) तथा (B)
- (2) (B) तथा (C)
- (3) (A), (C) तथा (D)
- (4) (A), (B) तथा (D)

[Question ID = 85][Question Description = S16_Science_Q085]

- 1. 1 [Option ID = 337]
- 2. 2 [Option ID = 338]
- 3. 3 [Option ID = 339]
- 4. 4 [Option ID = 340]

26) Which of the following best describes a divergent question ?

- (1) Do you think all things expand on heating ?
- (2) What is the process of heat transfer in solids, liquids and gases ?
- (3) What materials can you use to wrap ice to prevent from melting in summers ?
- (4) What is the difference between heat and temperature ?

निम्नलिखित में से कौन सा अपसारी प्रश्न का सबसे अच्छा वर्णन करता है ?

- (1) क्या आप सोचते हैं कि सभी वस्तुएँ गर्म करने पर विस्तारित होती हैं ?
- (2) ठोस, तरल एवं गैसों में ऊष्मा के स्थानांतरण की प्रक्रिया क्या है ?
- (3) गर्मियों में बर्फ को पिघलने से रोकने के लिए कौन सी वस्तुओं का प्रयोग करेंगे ?
- (4) ऊष्मा एवं ताप में क्या अंतर है ?

[Question ID = 86][Question Description = S16_Science_Q086]

- 1. 1 [Option ID = 341]
- 2. 2 [Option ID = 342]
- 3. 3 [Option ID = 343]
- 4. 4 [Option ID = 344]

- 27) Content validity in science curriculum means :
- (1) inclusion of how concepts of science evolve over time
 - (2) conveying significant and scientifically correct content
 - (3) dilution of content as per the cognitive level of children
 - (4) inclusion of appropriate fun elements of science

विज्ञान के पाठ्यक्रम में विषय-वस्तु वैधता का अर्थ है -

- (1) शामिल करना कि समय के साथ विज्ञान के प्रत्यय कैसे विकसित होते हैं।
- (2) सार्थक एवं वैज्ञानिक रूप से सही सामग्री को संप्रेषित करना
- (3) बच्चों के ज्ञानात्मक स्तर के अनुसार सामग्री का मंदन
- (4) विज्ञान में उचित मनोरंजक तत्वों को शामिल करना

[Question ID = 87][Question Description = S16_Science_Q087]

1. 1 [Option ID = 345]
2. 2 [Option ID = 346]
3. 3 [Option ID = 347]
4. 4 [Option ID = 348]

- 28) In an inquiry-based classroom, which of the following is least suitable form of assessment ?
- (1) Projects
 - (2) Observations by teacher
 - (3) Reflections / Journals
 - (4) Written Examination

एक जाँच-आधारित कक्षा में सबसे कम उपयुक्त मूल्यांकन का स्वरूप क्या है ?

- (1) परियोजनायें
- (2) शिक्षकों द्वारा किए गए अवलोकन
- (3) विचार/दैनिकी
- (4) लिखित परीक्षाएँ

[Question ID = 88][Question Description = S16_Science_Q088]

1. 1 [Option ID = 349]
2. 2 [Option ID = 350]
3. 3 [Option ID = 351]
4. 4 [Option ID = 352]

- 29) Tashi has been asked to conduct remedial classes every Saturday. Whom should she include in her remedial classes ?

- (A) Students with learning disabilities
- (B) Students who have fallen behind for some reason
- (C) All students so that group work can be done
- (D) All students for sharing the examination pattern

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (A), (B) and (C)
- (4) Only (A)

ताशी को हर शनिवार नैदानिक कक्षाये संचालित करने के लिए कहा गया है। उसे अपनी सुधार कक्षाओं में किन्हे सम्मिलित करना चाहिए :

- (A) अधिगम बाधित क्षमताओं वाले छात्र
- (B) वे छात्र जो किसी करणवश पिछड़ गए हैं
- (C) सभी छात्र जिससे समूह कार्य हों सकें
- (D) सभी छात्र जिससे परीक्षा प्रणाली सांझा हों सकें

- (1) (A) तथा (B)
- (2) (B) तथा (C)
- (3) (A), (B) तथा (C)
- (4) केवल (A)

[Question ID = 89][Question Description = S16_Science_Q089]

- 1. 1 [Option ID = 353]
- 2. 2 [Option ID = 354]
- 3. 3 [Option ID = 355]
- 4. 4 [Option ID = 356]

30)

Read the statements given below and choose the **correct** option :

Assertion : Concept Mapping promotes meaning making through active learning

Reason : Concept mapping helps students make connections between new ideas that they are attempting to visually represent and those that already exist in their minds.

- (1) Both assertion and reason are correct and reason is the correct explanation of the assertion
- (2) Both assertion and reason are correct but reason is not the correct explanation of the assertion
- (3) Assertion is true but reason is false
- (4) Assertion is false but reason is true

निम्नलिखित को पढ़िए और सही विकल्प की पहचान कीजिए :

कथन : प्रत्यय मानचित्रण क्रियाशील अधिगम द्वारा अर्थार्थन को प्रोत्साहित करता है।

कारण : प्रत्यय मानचित्रण छात्रों को संबंध स्थापित करने में सहायक होता है; उन नए विचारों में जिन्हें वे दृश्य रूप में दर्शाने का प्रयास कर रहे हैं तथा उनमें जो उसके मस्तिष्क में पहले से विद्यमान हैं।

- (1) कथन तथा कारण दोनों सही हैं एवं कारण कथन का सही स्पष्टीकरण है।
- (2) कथन तथा कारण दोनों सही हैं एवं कारण कथन का सही स्पष्टीकरण नहीं है।
- (3) कथन सही है किन्तु कारण गलत है।
- (4) कथन गलत है किन्तु कारण सही है।

[Question ID = 90][Question Description = S16_Science_Q090]

- 1. 1 [Option ID = 357]
- 2. 2 [Option ID = 358]
- 3. 3 [Option ID = 359]
- 4. 4 [Option ID = 360]

Topic:- Telugu_Q91-99_L1_P2_CTET

1)

సూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

౨౦వ శతాబ్ది సూర్యునిలో సాంఘిక రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్య మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. వాటికి ఉదాహరణలు

సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యపంపులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్గోత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుసృతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితలను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతి రిపాద్ రాసిన మరుక్కుటియిల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకచ్చవటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుక్కప్పి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటెనాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పోన్కున్నమ్వర్కి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్కి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కళ్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణ (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్కి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్కి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుక్ ఎన్నై కమ్యూనిస్టేస్టాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంథోని రాసిన పోతుశత్రుక్కళ్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన పరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోల్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

బహు భార్యత్వాన్ని నిరసిస్తూ రాసింది.

- (1) వి.టి. భట్టతిరిపాద్
- (2) సి.వి. రామన్ పిళ్లై
- (3) ఇ.వి. సీతాలక్ష్మి

(4) క.ఎమ్. ఫణిక్కిరి

[Question ID = 271][Question Description = S7_Telugu_Q091]

1. 1 [Option ID = 1081]
2. 2 [Option ID = 1082]
3. 3 [Option ID = 1083]
4. 4 [Option ID = 1084]

2)

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యవస్తువులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మానాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్గొత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుప్పతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కిర్ నాటకం మండొదరి (1941), కైనిక్కార పద్మానాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితులను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతిరిపాద్ రాసిన మరుక్కుటియిల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకృచ్చపటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుకృషి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపుతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటినాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పొన్కున్నమ్మవర్మి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్మి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కళ్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణు (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్మి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్మి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నె కమ్యూనిస్టుస్థాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి. భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంథోని రాసిన పోతుశత్రుక్కళ్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన పరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోక్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇట్లు వాస్తవకాల ప్రభావములను, కృష్ణపక్ష (జ. 1910) ముఖ్యము భాషాచార్యుడు, ఇతను భగ్నుభవనము (1942) నాటకం మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

ఈ క్రింది వాటిలో కె.ఎమ్. ఫణిక్యర్ రాసిన నాటకం

- (1) కూనియాతెకుస్సతి
- (2) మండోదరి
- (3) సర్వేకల్లు
- (4) విశరిక్కు కాట్టు కేణ్టా

[Question ID = 272][Question Description = S7_Telugu_Q092]

1. 1 [Option ID = 1085]
2. 2 [Option ID = 1086]
3. 3 [Option ID = 1087]
4. 4 [Option ID = 1088]

3) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, అదర్శాలు, ముఖ్యవస్తువులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్రోత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుస్సతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్యర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితలను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతి రిపాద్ రాసిన మరుక్కుటియిల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకృచ్చవటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇదస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుక్కప్పి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటినాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్రోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పొన్కున్నమ్మవర్మి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్మి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కల్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణ (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్మి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్మి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేకల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నె కమ్యూనిస్టుస్థాక్కి (నువ్వు నన్ను

కమ్యూనిస్టును చెశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కూడ (చేరుక్కూడ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంధోని రాసిన పోతుశత్రుక్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన వరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమి చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోజిట్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

వంటింటి నుంచి వేదిక దాకా అనేది ఎప్పుడు వెలువడింది.

- (1) 1924
- (2) 1930
- (3) 1931
- (4) 1950

[Question ID = 273][Question Description = S7_Telugu_Q093]

1. 1 [Option ID = 1089]
2. 2 [Option ID = 1090]
3. 3 [Option ID = 1091]
4. 4 [Option ID = 1092]

4)

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యపంపులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక పంపులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై ను ప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్గోత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుస్సతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామంది నాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితులను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిన నాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతిరిపాద్ రాసిన మరుక్కుటియల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకచ్చవటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుక్కుషి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్మూటెనాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్రోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టభాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం.

కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పోన్కున్నమ్వర్రి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్రి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కల్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణ (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్రి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్రి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నె కమ్యూనిస్ట్ స్టాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంధోని రాసిన పోతుశత్రుక్కల్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన పరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోక్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

పోతు శత్రుక్కల్ (ఉమ్మడి శత్రువులు) ఎవరి రచన-

- (1) పి.కె.ఆంధోని.
- (2) కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్
- (3) ఎస్.కె. నాయర్
- (4) కైనిక్కారపద్మనాభపిళ్లై

[Question ID = 274][Question Description = S7_Telugu_Q094]

1. 1 [Option ID = 1093]
2. 2 [Option ID = 1094]
3. 3 [Option ID = 1095]
4. 4 [Option ID = 1096]

5)

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యపస్తువులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్కోత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుప్పతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటించిస్తూ, రచయితలు చాలామంది నాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాడ్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితలను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిన నాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాడ్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతిరిపాడ్ రాసిన మరుక్కుటియిల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకృచ్చపటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే

భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడన్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుకృషి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటినాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్రోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పోన్కున్నమ్మవర్మి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914), వర్మి పారశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కల్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణ (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్మి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్మి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నై కమ్యూనిస్టుస్థాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంథోని రాసిన పోతుశత్రుక్కల్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన పరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోల్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

ఈ క్రింది వారిలో పౌరాణిక నాటక కర్త :

- (1) సి.వి.రామన్
- (2) ఎస్.కృష్ణపిళ్లై
- (3) ముర్క్కొత్తు కుమరన్
- (4) ఎమ్.పి.భట్టతిరిపాద్

[Question ID = 275][Question Description = S7_Telugu_Q095]

1. 1 [Option ID = 1097]
2. 2 [Option ID = 1098]
3. 3 [Option ID = 1099]
4. 4 [Option ID = 1100]

6)

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యపన్నువులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్క్కొత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుసృతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితులను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతిరిపాద్ రాసిన మరుక్కుటియల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టక్కచ్చవటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇదస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుక్కప్పి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటెనాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్రోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పొన్కున్నమ్మవర్మి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్మి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కళ్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణు (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్మి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్మి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నె కమ్యూనిస్టుస్టాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టును చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంథోని రాసిన పోతుశత్రుక్కళ్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన వరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోక్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

‘విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా’ ఎప్పుడు వెలువడింది.

- (1) 1958
- (2) 1920
- (3) 1927
- (4) 1942

[Question ID = 276][Question Description = S7_Telugu_Q096]

1. 1 [Option ID = 1101]
2. 2 [Option ID = 1102]
3. 3 [Option ID = 1103]
4. 4 [Option ID = 1104]

7)

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యవస్తువులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవీకూట సిల్లె అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో

కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాధన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్క్కిత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుస్సతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితులను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టరి పాద్ రాసిన మరుక్కుటియల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టక్కచ్చపటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుక్కప్పి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటెనాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్రోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పోన్కున్నమ్వర్కి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్కి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కళ్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణ (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్కి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్కి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నై కమ్యూనిస్ట్ స్టాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంధోని రాసిన పోతుశత్రుక్కళ్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన పరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోల్ కమ్యూనిస్టుక్లమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

‘ఓం చేరిని నారాయణపిళ్లై’ ఏ నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

- (1) మరక్కుట్టెయిల్ మహానరకమ్
- (2) నమ్ముటె నాటాను
- (3) భూమియాణు
- (4) పోతుశత్రుక్కళ్

[Question ID = 277][Question Description = S7_Telugu_Q097]

1. 1 [Option ID = 1105]
2. 2 [Option ID = 1106]
3. 3 [Option ID = 1107]
4. 4 [Option ID = 1108]

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యపస్తువులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కర పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్కొత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుసృతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కరకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండోదరి (1941), కైనిక్కర పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైనాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాడ్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితులను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాడ్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతిరిపాడ్ రాసిన మరుక్కుటియిల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకృచ్చపటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుకృషి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్ముటెనాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పోన్కున్నమ్మవర్మి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్మి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కళ్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణు (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్మి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్మి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నె కమ్యూనిస్ట్ స్టాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంథోని రాసిన పోతుశత్రుక్కళ్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన వరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు, ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోక్ కమ్యూనిస్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్బన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ రాయబడిన నాటకం :

(1) భూమియాణు.

- (2) కూట్టుకృషి
- (3) పోతుశత్రుకృళ్
- (4) మరక్కుటైయలె మహానరకమ్

[Question ID = 278][Question Description = S7_Telugu_Q098]

1. 1 [Option ID = 1109]
2. 2 [Option ID = 1110]
3. 3 [Option ID = 1111]
4. 4 [Option ID = 1112]

9)

నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన వ్యాసభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానాలు రాయండి.

20వ శతాబ్ది పూర్వార్థంలో సాంఘిక, రాజకీయ పోరాటాలు సాహిత్యం మీద కూడ తమ ప్రభావాన్ని చూపించాయి. నాటక రచనలలోను సాంఘిక, రాజకీయ సమస్యలు, పరిణామాలు, ఆదర్శాలు, ముఖ్యపంపులైనాయి. వీనితో పాటు పౌరాణిక పాత్రల ఔన్నత్యం, చారిత్రక వీరుల త్యాగ, శౌర్యాలు నాటక వస్తువులైనాయి. చారిత్రక నాటక రచయితగా ఇ.వి. పిళ్లై మామగారు సి.వి. రామన్ పిళ్లై సుప్రసిద్ధుడు. ఇ.వి. కూడ సీతాలక్ష్మి (1930) అనే చారిత్రక నాటకాన్ని తిరువాన్కూరుకు చెందిన నాయర్ సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన వృత్తాంతం ఆధారంగా రచించాడు. తిరువాన్కూరు జానపదగాథను గ్రహించి ఇరవిక్కుట్ట పిళ్లై అనే నాటకాన్ని కూడ రచించాడు. ఇతర చారిత్రక నాటక రచయితలలో కప్పనకృష్ణమీనన్ (1896-1981), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై (1898-1976), బ్రహ్మవృతన్ (1908-81), వి.నీలకంఠ పిళ్లై ఎస్.కె. నాయర్ (జ.1971), తిక్కోటియన్ పి. కున్ననాథన్ నాయర్ (జ.1924) ముఖ్యులు.

పౌరాణిక నాటకాలలో ముర్క్కిత్తు కుమరన్ (1871-1904) రాసిన కూనియాతెకుస్సతి, (గూనివాని దుండగాలు, 1920), వి. కృష్ణతంపి రచన ద్రువచరితమ్ (1936) కైనిక్కారకుమార పిళ్లై మోహపుమ్ ముక్తియుమ్ (1938), కె.ఎమ్. ఫణిక్కర్ నాటకం మండొదరి (1941), కైనిక్కార పద్మనాభ పిళ్లై క్రీస్తు చరిత్ర ఆధారంగా రాసిన కల్ వరీమెయిల్ కల్పపాదమ్ (1932) ముఖ్యమైనవి.

సాంఘిక సమస్యలను, స్త్రీల సమస్యలను చిత్రస్తూ, సంఘంలో వేళ్ళూనిన దురన్యాయాలను ఖండిస్తూ అనేక నాటకాలు వెలువడ్డాయి. బహుభార్యాత్వాన్ని నిరసిస్తూ, నంబూద్రి వర్గంవారి స్త్రీలదైన్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, రచయితలు చాలామందినాటకాలను రాశారు. వి.టి. భట్టతిరిపాద్ (1896) బహుభార్యాత్వాన్ని విమర్శిస్తూ రాసిన అటుక్కళయిల్ నిన్ను అరన్నట్టెక్కు (వంటింటి నుంచి వేదిక దాక-1930) చాలా మంది ప్రేక్షకులను, రచయితలను ఉత్తేజితులను చేసింది. స్త్రీల సమస్యలను చిత్రించిననాటకాలలో ఎమ్.పి. భట్టతిరిపాద్ రాసిన ఋతుమతి, అతని సోదరుడు ఎమ్.ఆర్. భట్టతిరిపాద్ రాసిన మరుక్కుటియల్ మహానరకమ్ (గొడుగు కింద మహానరకం-1931) సి.ఎన్. శ్రీకాంతన్ నాయర్ (1928-77) రాసిన నష్టకృష్ణపటమ్ (1957) ప్రముఖమైనవి. ముస్లిం సమాజాన్ని చిత్రిస్తూ కె.టి. మహమ్మద్ రాసిన భూమియాణు (ఇదే భూమి-1955), ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ ఇడస్సేరి గోవిందన్ నాయర్ (1906-74) రాసిన కూట్టుకృషి (1950) ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగిన నాటకాలు. జాత్యభిమానంతో కొన్ని పనులు చేయడానికి అభిమానపడే మధ్యతరగతి జనుల మిథ్యా గౌరవాలను ఎత్తిచూపూతూ ఓంచేరిని నారాయణ పిళ్లై నమ్మటినాటాను అనే నాటకం రాసి ప్రసిద్ధి పొందాడు.

దేశవ్యాప్తంగా చెలరేగుతున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమం, కేరళలో వ్యాప్తి పొందుతున్న కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాటకరంగం మీద విశేషమైన ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

మేధావి కె. దామోదరన్ (1912-1976) పాట్టబాకి (అద్దెబకాయి 1938) కమ్యూనిస్టు భావాలతో కూడిన మొదటి రాజకీయనాటకం. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలలో రాజకీయ నాటకాలను రాసిన రచయితలు ప్రముఖంగా పొన్కున్నమ్మవర్మి (1908), తొప్పిల్భాసి (1914). వర్మి పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు జీవితాన్ని ప్రారంభించి, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ స్థాయిని అందుకున్న మేధావి. జేతాక్కళ్ (విజేతలు 1946), వళిత్తురణ్ణు (దారి తెరిచారు-1956), విశారిక్కు కాట్టు వేణ్టా (వినన కర్రకు గాలి అక్కర ఉండదు-1958) వర్మి సుప్రసిద్ధ నాటకాలలో కొన్ని కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను బోధించే వర్మి నాటకాలు హింసను, రక్తపాతాన్ని ప్రోత్సహించకపోవటం, సామరస్యంతో ముగియటం ప్రత్యేకంగా గమనించదగిన అంశం. బాసినాటకాలలో మూలధనం (1958), సర్వేక్కల్లు (సర్వేరాయి-1958), నిన్నుళ్ ఎన్నె కమ్యూనిస్ట్ స్టాక్కి (నువ్వు నన్ను కమ్యూనిస్టు చేశావ్-1952) ముఖ్యమైనవి భాసి నాటకాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలో విస్తృతమైన ఖ్యాతిని పొందాయి. ఇతర రాజకీయ నాటకాలు, వామపక్ష సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలలో చెరుక్కడ్ (చేరుక్కడ్ సి.గోవింద పిశారతి 1914-78) రాసిన అసంఖ్యాకమైన నాటకాలు ప్రసిద్ధిపొందాయి. పి.కె. ఆంథోని రాసిన పోతుశత్రుకృళ్ (ఉమ్మడి శత్రువులు 1961), పులిమన పరమేశ్వర పిళ్లై రాసిన (1893-1949) సమత్వవాది (1961), నవలాకర్త, సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ పి. కేశవదేవ్ (1904-83) మొదట రాసిన కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతపరమైన నాటకాలు,

ఆ తరువాత రాసినా నాన్ ఇప్పోజ్ కమ్యూనిష్టుక్కుమ్ చంద్రశేఖరన్ నాయర్ (1920-) నాటకాలు, ఎస్.ఎల్. పురమ్ సదానందన్ (1927-) నాటకాలు బహుళంగా ప్రేక్షకుల ఆధారాన్ని పొందాయి.

ఇబ్సన్ వాస్తవికతతో ప్రభావితమైన ఎన్. కృష్ణపిళ్లై (జ. 1916) మళయాల భాషాచార్యుడు. ఇతని భగ్గుభవనమ్ (1942) నాటకంతో మలయాళ నాటకం కొత్తమలుపు తిరిగింది.

ఉమ్మడి వ్యవసాయ పద్ధతులను వివరిస్తూ రాయబడిన నాటకం :

- (1) కూట్టుకృషి
- (2) భూమియాణు
- (3) పోతుశత్రుక్కుళ్
- (4) సర్వేక్కల్లు

[Question ID = 279][Question Description = S7_Telugu_Q099]

1. 1 [Option ID = 1113]
2. 2 [Option ID = 1114]
3. 3 [Option ID = 1115]
4. 4 [Option ID = 1116]

Topic:- Telugu_Q100-105_L1_P2_CTET

1) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

రోసీ రోయదు కామినీ జనుల తా / రుణ్యోరు సౌఖ్యంబులన్
పాసీ పాయదు పుత్రమిత్ర జన సం / ప ద్రాభింతి, వాంఛా లతల్
కోసి కోయదు నా మనం బకట! నీ / కున్ ప్రీతిగా సత్కియల్
చేసీ చేయదు, దీని త్రుళ్ళడడవే / శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

వాంఛాలతల్ అనే అభివ్యక్తిలోని అలంకారం :

- (1) ఉపమాలంకారము
- (2) రూపమాలంకారము
- (3) దృష్టాంతాలంకారము
- (4) నిదర్శనాలంకారము.

[Question ID = 280][Question Description = S7_Telugu_Q100]

1. 1 [Option ID = 1117]
2. 2 [Option ID = 1118]
3. 3 [Option ID = 1119]
4. 4 [Option ID = 1120]

2) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

రోసీ రోయదు కామినీ జనుల తా / రుణ్యోరు సౌఖ్యంబులన్
పాసీ పాయదు పుత్రమిత్ర జన సం / ప ద్రాంతి, వాంఛా లతల్
కోసి కోయదు నా మనం బకట! నీ / కున్ ప్రీతిగా సత్క్రియల్
చేసీ చేయదు, దీని త్రుళ్ళడడవే / శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

ఈ పద్యం ఏ వృత్తానికి చెందుతుంది.

- (1) మత్తేభము
- (2) శార్దూలము
- (3) ఉత్పలమాల
- (4) చంపకమాల

[Question ID = 281][Question Description = S7_Telugu_Q101]

1. 1 [Option ID = 1121]
2. 2 [Option ID = 1122]
3. 3 [Option ID = 1123]
4. 4 [Option ID = 1124]

3) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

రోసీ రోయదు కామినీ జనుల తా / రుణ్యోరు సౌఖ్యంబులన్
పాసీ పాయదు పుత్రమిత్ర జన సం / ప ద్రాంతి, వాంఛా లతల్
కోసి కోయదు నా మనం బకట! నీ / కున్ ప్రీతిగా సత్క్రియల్
చేసీ చేయదు, దీని త్రుళ్ళడడవే / శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

త్రుళ్ళ పదానికి అర్థం :

- (1) ప్రేమ
- (2) పొగరు
- (3) అణచు
- (4) కోరిక

[Question ID = 282][Question Description = S7_Telugu_Q102]

1. 1 [Option ID = 1125]
2. 2 [Option ID = 1126]
3. 3 [Option ID = 1127]
4. 4 [Option ID = 1128]

4) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

రోసీ రోయదు కామినీ జనుల తా / రుణ్యోరు సౌఖ్యంబులన్
పాసీ పాయదు పుత్రమిత్ర జన సం / ప ద్రాంతి, వాంఛా లతల్
కోసి కోయదు నా మనం బకట! నీ / కున్ ప్రీతిగా సత్త్రియల్
చేసి చేయదు, దీని త్రుళ్ళడడవే / శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

ఈ పద్యం ప్రకారం చేసి చేయనిదేమిటి :

- (1) సత్కార్యాలు
- (2) సౌఖ్యాలు
- (3) యవ్వనము
- (4) భ్రాంతి

[Question ID = 283][Question Description = S7_Telugu_Q103]

1. 1 [Option ID = 1129]
2. 2 [Option ID = 1130]
3. 3 [Option ID = 1131]
4. 4 [Option ID = 1132]

5) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

రోసీ రోయదు కామినీ జనుల తా / రుణ్యోరు సౌఖ్యంబులన్
పాసీ పాయదు పుత్రమిత్ర జన సం / ప ద్రాంతి, వాంఛా లతల్
కోసి కోయదు నా మనం బకట! నీ / కున్ ప్రీతిగా సత్త్రియల్
చేసి చేయదు, దీని త్రుళ్ళడడవే / శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

పూర్తిగా వదులుకోలేనిదిదేమిటి :

- (1) కుమారులు, స్నేహితులు, సంపదలపై గల భ్రాంతి
- (2) శృంగార సుఖాలు.
- (3) కోర్కెలనే తీగలు
- (4) పొగరు.

[Question ID = 284][Question Description = S7_Telugu_Q104]

1. 1 [Option ID = 1133]
2. 2 [Option ID = 1134]
3. 3 [Option ID = 1135]
4. 4 [Option ID = 1136]

6) నూచన : ఈ క్రింది ఇవ్వబడిన పద్యభాగమును చదివి ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి.

రోసీ రోయదు కామినీ జనుల తా / రుణ్యోరు సౌఖ్యంబులన్
పాసీ పాయదు పుత్రమిత్ర జన సం / ప ద్రాంతి, వాంఛా లతల్
కోసీ కోయదు నా మనం బకట! నీ / కున్ ప్రీతిగా సత్త్రియల్
చేసీ చేయదు, దీని త్రుళ్ళడడవే / శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

‘కోసీకో’ లోని గురులఘు క్రమం :

- (1) U I U
- (2) U U U
- (3) I U U
- (4) U U I

[Question ID = 285][Question Description = S7_Telugu_Q105]

- 1. 1 [Option ID = 1137]
- 2. 2 [Option ID = 1138]
- 3. 3 [Option ID = 1139]
- 4. 4 [Option ID = 1140]

Topic:- Telugu_Q106-120_L1_P2_CTET

1) ఈ క్రింది వాటిలో ఏవి స్వీకరణ నైపుణ్యాలు :

- (1) వినికెడి మరియు మాట్లాడటం
- (2) వినికెడి మరియు చదవటం
- (3) మాట్లాడటం మరియు రాయటం
- (4) ప్రవచన నైపుణ్యాలు.

[Question ID = 286][Question Description = S7_Telugu_Q106]

- 1. 1 [Option ID = 1141]
- 2. 2 [Option ID = 1142]
- 3. 3 [Option ID = 1143]
- 4. 4 [Option ID = 1144]

2) వర్తమాన భాషా దృక్పథాన్ని అనుసరించి ఈ క్రింది వాటిలో ఏది/ఏవి వాస్తవాలు ?

- (A) వినటం, మాట్లాడటం, చదవటం, రాయటం, గమనించటం, ఆలోచించటం, క్రమంగా అభివృద్ధి చేయటం
- (B) వినటం, మాట్లాడటం, చదవటం, అనేవి రాయటాన్ని అనుసరించి అభివృద్ధి చెందుతాయి.
- (C) రాయటం అనేది భాషను నేర్చుకోవటంలో అభ్యాసకులు అభివృద్ధి చేసే చివరి నైపుణ్యం.
- (D) వినటం, మాట్లాడటం, చదవటం, రాయటం, గమనించటం, ఆలోచించటం ఒకదాని తరువాత ఒకటి అభివృద్ధి చెందుతాయి.

- (1) (B) సరైనది
- (2) (C) సరైనది
- (3) (D) సరైనది
- (4) (A) సరైనది

[Question ID = 287][Question Description = S7_Telugu_Q107]

- 1. 1 [Option ID = 1145]
- 2. 2 [Option ID = 1146]
- 3. 3 [Option ID = 1147]
- 4. 4 [Option ID = 1148]

3) ' పఠనం అంటే అర్థాన్ని తయారు చేయటమే ' అంటే అర్థం ఏమిటి.

- (1) పఠనం అనేది ధ్వనులనుండి, శబ్దసముచ్చయాలనుండి, మరియు వ్యాకృతాలనుండి మొదలవుతుంది.
- (2) పఠనం అంటే చదివిన పుస్తకపు భావాలను అర్థంచేసుకోవటం అవగతం చేసుకోవటం.
- (3) పఠనం అనేది చదివిన వ్యక్తి వాచకానికి విభిన్నమైన అర్థాన్నిచేటట్లు చేయాలి.
- (4) పఠనం అంటే చదివిన పుస్తకపు అక్షరమాల యొక్క అక్షరాలను పదాలను డీకోడ్ చేయటం.

[Question ID = 288][Question Description = S7_Telugu_Q108]

1. 1 [Option ID = 1149]
2. 2 [Option ID = 1150]
3. 3 [Option ID = 1151]
4. 4 [Option ID = 1152]

4) ఒక ఉపాధ్యాయురాలు తన 5వ తరగతి విద్యార్థులను ఐదుగురు చొప్పున బృందాలుగా విడగొడుతుంది. వాళ్ళకు ఇతివృత్తాలను, అంశాలను, భావాలు ప్రోగుచేసేందుకు ఇస్తుంది. అనేక అంశాలగురించి జనాల్ని ఇంటార్వ్యూ చేసి పోగు చేసిన సమాచారాన్ని వాఖ్యానిస్తూ ఒక రిపోర్టును రాయమని అడుగుతుంది. దీన్నేమంటారు.

- (1) అసైన్మెంట్
- (2) ప్రాజెక్ట్ వర్క్
- (3) బోధనకు సంబంధించి విషయగతపద్ధతి
- (4) పదజాలన్ని క్రమం చేసుకోవటం

[Question ID = 289][Question Description = S7_Telugu_Q109]

1. 1 [Option ID = 1153]
2. 2 [Option ID = 1154]
3. 3 [Option ID = 1155]
4. 4 [Option ID = 1156]

5) భారత రాజ్యంగంలో ఇంగ్లీషు భాషకు ఇవ్వబడిన స్థాయి :

- (1) అనుబంధ అధికారభాష
- (2) గుర్తింపు ఇవ్వబడిన భాషలలో ఒకటి.
- (3) విద్యలో ద్వితీయభాష
- (4) సంయుక్త అధికార భాష

[Question ID = 290][Question Description = S7_Telugu_Q110]

1. 1 [Option ID = 1157]
2. 2 [Option ID = 1158]
3. 3 [Option ID = 1159]
4. 4 [Option ID = 1160]

6) ఈ క్రింది వాటిలో ఏది చదివేటప్పటి టాస్క్ :

- (1) మొత్తం తరగతి గది కార్యచరణగా ఉపాధ్యాయుడు ముందే వాచకపు భావాల్ని చర్చిస్తాడు.
- (2) అభ్యాసకుల్ని కథల్లో పాత్రగా వుహించుకొని తమ అనుభవాల్ని డైరీలో రాయమని అడుగబడుతారు.
- (3) ఉపాధ్యాయుడు మౌనంగా వాచకాన్ని ఇంటిదగ్గర చదివి తరగతిగదిలో భోదించేందుకు సిద్ధపడివస్తాడు
- (4) తరగతిలో విద్యార్థులు నలుగురు చొప్పున బృందాలుగా విడగొట్టబడ్డారు. మలుపులు తిరుగుతు వాచకం చదవబడింది. పిల్లల అవగాహనతో వాచకాన్ని డీకోడ్ చేయటంలో ఉపాధ్యాయుడు సహకరిస్తాడు.

[Question ID = 291][Question Description = S7_Telugu_Q111]

1. 1 [Option ID = 1161]
2. 2 [Option ID = 1162]
3. 3 [Option ID = 1163]
4. 4 [Option ID = 1164]

7) భాష అనేది :

- (1) ఒక వ్యవస్థల వ్యవస్థ
- (2) ఒక వ్యాకరణ వ్యవస్థ
- (3) ఒక శాస్త్రీయ వ్యవస్థ
- (4) ఒక సామాజిక వ్యవస్థ

[Question ID = 292][Question Description = S7_Telugu_Q112]

1. 1 [Option ID = 1165]
2. 2 [Option ID = 1166]
3. 3 [Option ID = 1167]
4. 4 [Option ID = 1168]

8) రూప ఆధారిత పద్ధతి ద్వారా భాష యొక్క వ్యాకరణ అంశాన్ని బోధించటం అనేది దేన్ని సముపార్థించాటానికి:

- (1) ప్రొసిజరల్ జ్ఞానం
- (2) ప్రకటనాత్మక జ్ఞానం
- (3) విషయ జ్ఞానం
- (4) వస్తు జ్ఞానం

[Question ID = 293][Question Description = S7_Telugu_Q113]

1. 1 [Option ID = 1169]
2. 2 [Option ID = 1170]
3. 3 [Option ID = 1171]
4. 4 [Option ID = 1172]

9) మూల్యంకన ప్రయోజనాలగురించి ఈ క్రింది వాటిలో ఏవి వాస్తవాలు ?

- (A) మూల్యంకనం అనేది అభ్యాసకులు ఏమి నేర్చుకున్నారో తెలిపేందుకు
 - (B) మూల్యంకనం అనేది అభ్యాసకులు ఏమి నేర్చుకోలేదు
 - (C) మూల్యంకనం అనేది తరగతి గదిలో ఏ స్థాయిలో ఉన్నారో తెలియజేసేందుకు
 - (D) మూల్యంకనం అనేది అభ్యాసకులను పై తరగతలను పంపేందుకు గ్రేడ్లు చేయటం కోసం
- (1) (A) మరియు (C) వాస్తవం
 - (2) (A) మరియు (B) వాస్తవం
 - (3) (B) మరియు (C) వాస్తవం
 - (4) (D) మరియు (B) వాస్తవం

[Question ID = 294][Question Description = S7_Telugu_Q114]

1. 1 [Option ID = 1173]
2. 2 [Option ID = 1174]
3. 3 [Option ID = 1175]
4. 4 [Option ID = 1176]

10) జాతీయ విద్యావిధానంలో 2020 ప్రాచీన భాషల్ని ఇలా చదువుతుంది :

- (1) భాషాసూత్రం క్రింద
- (2) పాఠశాల మొదటి దశలో
- (3) రెండవ దశలో అదనపు ఐచ్ఛికంగా
- (4) పిల్లలందరినీ ఒక భాష ప్రాథమిక దశ నుండి

[Question ID = 295][Question Description = S7_Telugu_Q115]

1. 1 [Option ID = 1177]
2. 2 [Option ID = 1178]
3. 3 [Option ID = 1179]
4. 4 [Option ID = 1180]

11) వ్యాకరణాన్ని సమర్థవంతంగా బోధించటంలో ఈ క్రింది వాటిలో ఏది సరైనది కాదు ?

- (1) ప్రామాణిక భాష ప్రసారంలో రూపాన్ని ప్రదర్శించటం
- (2) సందర్భంలో అవసరమయ్యే వ్యాకరణ నియమాలను వెలికి తీయటం
- (3) రూపాన్ని యదార్థ జీవిత భాషప్రసార సందర్భాలలో అందించటం
- (4) డ్రిల్లులు ద్వారా, బట్టీ పట్టటం ద్వారా వ్యాకరణం నేర్చుకోవటం

[Question ID = 296][Question Description = S7_Telugu_Q116]

1. 1 [Option ID = 1181]
2. 2 [Option ID = 1182]
3. 3 [Option ID = 1183]
4. 4 [Option ID = 1184]

12) విద్యార్థి తను చదివిన కథను తన స్వంత మాటల్లో తిరిగి చెప్పటం అనేది ఈ విషయాన్ని మూల్యాంకనం చేయటంలో ఉపకరిస్తుంది.

- (1) ఖచ్చితత్వం
- (2) ధారాళత
- (3) అవగాహన
- (4) జ్ఞాపకం

[Question ID = 297][Question Description = S7_Telugu_Q117]

1. 1 [Option ID = 1185]
2. 2 [Option ID = 1186]
3. 3 [Option ID = 1187]
4. 4 [Option ID = 1188]

13) భాషను నేర్చుకోవటంలో విద్యార్థులు చేసిన తప్పులు ఏవి ?

- (1) అభ్యసనాలలో ఉపకరిస్తాయి.
- (2) అభ్యసనంలో అవరోధాలు.
- (3) సరిదిద్దేపనిని మరింత పెంచుతాయి.
- (4) అభ్యసకులకు ప్రతికూల ఆధారాన్ని అందిస్తాయి.

[Question ID = 298][Question Description = S7_Telugu_Q118]

1. 1 [Option ID = 1189]
2. 2 [Option ID = 1190]
3. 3 [Option ID = 1191]
4. 4 [Option ID = 1192]

- 14) ఒక మంచి భాష కార్యక్రమంలో ఇది జరుగుతుంది.
- (1) ఉపాధ్యాయుడు ఎక్కువ మాట్లాడుతాడు.
 - (2) అభ్యాసకులు ఎక్కువ మాట్లాడుతారు.
 - (3) పాల్గొనటం అనేది ఎగుడుదిగుడుగా వుంటుంది.
 - (4) జంకులేకుండా మాట్లాడే విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువ అవుతుంది.

[Question ID = 299][Question Description = S7_Telugu_Q119]

1. 1 [Option ID = 1193]
2. 2 [Option ID = 1194]
3. 3 [Option ID = 1195]
4. 4 [Option ID = 1196]

- 15) భాషా సముపార్జనం అంటే :
- (1) భాష యొక్క వ్యాకరణ సూత్రాలను నేర్చుకోవటం
 - (2) అనియత అచేవనంగా సందర్భాలలో భాషను అచేవనంగా నేర్చుకోవటం
 - (3) నియత సందర్భాలలో భాషను చేతనపూరితంగా నేర్చుకోవటం
 - (4) భాష గురించి నేర్చుకోవటం

[Question ID = 300][Question Description = S7_Telugu_Q120]

1. 1 [Option ID = 1197]
2. 2 [Option ID = 1198]
3. 3 [Option ID = 1199]
4. 4 [Option ID = 1200]

Topic:- ENG_Q121-128_L2_P2_CTET

1) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

Which of the following statements about the narrator is true ?

- (1) He came from a rich family.
- (2) He lived near his school.
- (3) His parents were teachers.
- (4) His aunt also worked in school.

[Question ID = 421][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q121]

1. 1 [Option ID = 1681]
2. 2 [Option ID = 1682]
3. 3 [Option ID = 1683]
4. 4 [Option ID = 1684]

2) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

Which of the following statements is **not true** ?

An act of kindness means to be nice to someone who :

- (1) is in need
- (2) is stressed out
- (3) can repay it later
- (4) may be unknown to you

[Question ID = 422][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q122]

1. 1 [Option ID = 1685]
2. 2 [Option ID = 1686]
3. 3 [Option ID = 1687]
4. 4 [Option ID = 1688]

3) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

From the passage we can infer that the :

- (1) narrator was afraid of her/his father.
- (2) narrator's aunt didn't live with them.
- (3) narrator's parents were to return the next day.
- (4) guard was an old man.

[Question ID = 423][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q123]

1. 1 [Option ID = 1689]
2. 2 [Option ID = 1690]
3. 3 [Option ID = 1691]
4. 4 [Option ID = 1692]

4) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

The writer was _____ on finding his key the next day.

- (1) anxious
- (2) frightened
- (3) stressed out
- (4) elated

[Question ID = 424][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q124]

1. 1 [Option ID = 1693]
2. 2 [Option ID = 1694]
3. 3 [Option ID = 1695]
4. 4 [Option ID = 1696]

5) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

Read the following statements.

- (A) The writer was very fond of his aunt.
 - (B) The writer is sure to help others in need henceforth.
- (1) Both (A) and (B) are false.
 - (2) Both (A) and (B) are true.
 - (3) (A) is false and (B) is true.
 - (4) (A) is true and (B) is false.

[Question ID = 425][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q125]

1. 1 [Option ID = 1697]
2. 2 [Option ID = 1698]
3. 3 [Option ID = 1699]
4. 4 [Option ID = 1700]

6) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

The underlined word in the following sentence is used as a/an :

Take a tiny portion of --- (Para 3).

- (1) adjective
- (2) adverb
- (3) verb
- (4) noun

[Question ID = 426][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q126]

1. 1 [Option ID = 1701]
2. 2 [Option ID = 1702]
3. 3 [Option ID = 1703]
4. 4 [Option ID = 1704]

7) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

"When I stood in front---" in para 2 is used as a/an _____ clause.

- (1) adjective
- (2) adverb
- (3) noun
- (4) Principal

[Question ID = 427][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q127]

1. 1 [Option ID = 1705]
2. 2 [Option ID = 1706]
3. 3 [Option ID = 1707]
4. 4 [Option ID = 1708]

8) Read the passage given below and answer the question that follow :

- (1) An act of kindness is giving your best self to others without requests or promise of return on investment. It is simply doing something nice for someone else, without them asking, without you doing it for anything in return. But all the same they can brighten someone's day. Keeping an eye out for the opportunity to be kind can work wonders for a stressed out mind, moving your focus from yourself to your place in the wider world and giving some much-needed unexpected help to someone. I experienced one such act of kindness the other day.
- (2) It was a sunny day and I walked back home after school. When I stood in front of my gate, I was shocked to realise that the house key was missing from my bag, I had no recollection of where and when I had taken it out from my bag. It was a disaster because I had only one key and my parents had gone out of city for a few days. I walked around the society hoping to find the lost key but in vain. Having no alternative I called my mom. She was very annoyed at first and blamed me for being so careless. I was in tears and felt sorry for everything. Then my mom told me to go to my aunt's house who lives in another block in the same society. I was reluctant but had no choice. I went to my aunt's house to stay there for the night.
- (3) The next morning, while going to school, I saw something shining in the window of the security guard's room. It was my lost key. I was quite surprised as I held the key in my hand. The guard told me that someone had picked up the key and deposited it yesterday in the office. Though nothing unusual, it meant so much to me. I cannot express my thanks to the person who helped me to get my key back. But I can pass on this act of kindness by following in his/her steps to help others. Studies show that being kind actually makes you happy as it releases endorphins and lights up the pleasure and reward centres in your brain. Take a tiny portion of your day to put a smile on someone's face.

Which of the following statements is **Not correct** ?

- (1) Endorphins are chemicals produced in the body when it is in pain or is stressed out.
- (2) They are released only in stressful situations.
- (3) An act of kindness sends positive vibrations to your brain.
- (4) They can act as a stress creators.

[Question ID = 428][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q128]

1. 1 [Option ID = 1709]
2. 2 [Option ID = 1710]
3. 3 [Option ID = 1711]
4. 4 [Option ID = 1712]

Topic:- ENG_Q129-135_L2_P2_CTET

1) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

Which of the following statements is **Not Correct** ?

- (1) Taj Mahal is one of the wonders of the world.
- (2) The Taj is one of the UNESCO World Heritage Sites.
- (3) The real name of Shah Jahan's wife was Mumtaz Mahal in whose memory The Taj was built.
- (4) Taj Mahal represents a sad and beautiful love story.

[Question ID = 429][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q129]

1. 1 [Option ID = 1713]
2. 2 [Option ID = 1714]
3. 3 [Option ID = 1715]
4. 4 [Option ID = 1716]

2) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

Which of the following statements is correct ?

- (1) The tomb was built by best Indian architects.
- (2) It was built after 1630.
- (3) Its pathway is jewelled with precious stones.
- (4) It was built quickly owing to the efforts of the emperor.

[Question ID = 430][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q130]

1. 1 [Option ID = 1717]
2. 2 [Option ID = 1718]
3. 3 [Option ID = 1719]
4. 4 [Option ID = 1720]

3) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

Read the following statements :

- (A) Twenty thousand men worked for 18 years to build Taj Mahal.
 - (B) The emperor died soon after Taj Mahal was built.
- (1) (A) is true and (B) is false.
 - (2) (A) is false and (B) is true.
 - (3) Both (A) and (B) are true.
 - (4) Both (A) and (B) are false.

[Question ID = 431][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q131]

1. 1 [Option ID = 1721]
2. 2 [Option ID = 1722]
3. 3 [Option ID = 1723]
4. 4 [Option ID = 1724]

4) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

The emperor _____.

- (1) was killed by his son.
- (2) was loved by his family.
- (3) died in a prison.
- (4) built an identical tomb for himself.

[Question ID = 432][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q132]

1. 1 [Option ID = 1725]
2. 2 [Option ID = 1726]
3. 3 [Option ID = 1727]
4. 4 [Option ID = 1728]

5) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

'Summoned' in para 2 mean the same as :

- (1) announced
- (2) sent for
- (3) assured
- (4) convened

[Question ID = 433][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q133]

1. 1 [Option ID = 1729]
2. 2 [Option ID = 1730]
3. 3 [Option ID = 1731]
4. 4 [Option ID = 1732]

6) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

'grandeur' in 'grandeur of geometrical pattern' is used as a/an :

- (1) noun
- (2) adverb
- (3) adjective
- (4) verb

[Question ID = 434][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q134]

1. 1 [Option ID = 1733]
2. 2 [Option ID = 1734]
3. 3 [Option ID = 1735]
4. 4 [Option ID = 1736]

7) Read the passage given below and answer the question that follow.

- (1) One knows that 'The Taj' is amongst the world's wonders. It is one amongst the UNESCO World Heritage Sites! It is a legend of eternal love of an emperor for his favourite queen. It is a sad and beautiful love story. If it didn't exist, we would easily imagine that the story of its construction was simply a fairy tale. Many years ago, there lived an emperor called Shah Jahan, whose wife was a beautiful and bright woman, whom he loved greatly. Her title was Mumtaz Mahal which is a shortened form of Taj Mahal meaning 'Pride of the palace'.
- (2) In the year 1630, this beloved wife of the emperor died. He was so heart broken that he thought of giving up his throne. Out of love for his wife, he decided to build for her the most beautiful tomb that had ever been built. He planned to build a unique monument and for this he summoned the best artists and architects from India, Turkey, Persia and Arabia. And finally a design was prepared as per the emperor's wishes. It took more than twenty thousand men who worked over a period of 18 years to build one of the most beautiful buildings in the world.
- (3) The Taj has a pathway beside the reflecting pool with fountains upto the mausoleum created in soft and pure marble and jewelled with semi precious stones, where in the serenity of paradise rests the queen in peace. One can enjoy here the grace of perfection of proportions and grandeur of geometrical patterns of well appointed gardens enhancing the poise of the whole complex. They add magnificence to the delicacy of this monument of love, dedication and purity.
- (4) The emperor planned to build an identical tomb of black marble for himself on the other side of the river. However, his son put him into prison long before he could get the tomb finished. So for many long years, till his death, he could simply gaze across the river at the tomb of his beloved wife.

unique in para 2 means the same as :

- (1) usual
- (2) exclusive
- (3) regular
- (4) standard

[Question ID = 435][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q135]

1. 1 [Option ID = 1737]
2. 2 [Option ID = 1738]
3. 3 [Option ID = 1739]
4. 4 [Option ID = 1740]

Topic:- ENG_Q136-150_L2_P2_CTET

1) Which of the following statements is TRUE of language learning ?

- (1) Language acquisition is a natural and subconscious process.
- (2) Second language learning is interfered by the first language.
- (3) Learning many languages is a burden on learners.
- (4) Language acquisition is deliberate and conscious.

[Question ID = 436][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q136]

1. 1 [Option ID = 1741]
2. 2 [Option ID = 1742]
3. 3 [Option ID = 1743]
4. 4 [Option ID = 1744]

2) Before starting a chapter the teacher is encouraging learners to guess what will be there in the chapter based on clues such as illustrations, title, subtitles etc. He is encouraging students to :

- (1) predict
- (2) infer
- (3) summarise
- (4) interpret

[Question ID = 437][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q137]

- 1. 1 [Option ID = 1745]
- 2. 2 [Option ID = 1746]
- 3. 3 [Option ID = 1747]
- 4. 4 [Option ID = 1748]

3) The teacher noticed that Ankita cannot write the grammatically correct sentences. However she writes them when the teacher assists her in her work. This assistance is called :

- (1) counselling
- (2) feedback
- (3) scaffolding
- (4) problem solving

[Question ID = 438][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q138]

- 1. 1 [Option ID = 1749]
- 2. 2 [Option ID = 1750]
- 3. 3 [Option ID = 1751]
- 4. 4 [Option ID = 1752]

4) Which one of the following is NOT true about effective assessment in language ?

- (1) Using summative assessment at the end of the session
- (2) Giving focused feedback to children
- (3) Involving children themselves in assessment and target setting
- (4) Drawing from a range of assessment evidence

[Question ID = 439][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q139]

- 1. 1 [Option ID = 1753]
- 2. 2 [Option ID = 1754]
- 3. 3 [Option ID = 1755]
- 4. 4 [Option ID = 1756]

5) As per _____ social interaction is important in language development.

- (1) B.F. Skinner
- (2) L. Vygotsky
- (3) Jean Piaget
- (4) H. Gardner

[Question ID = 440][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q140]

- 1. 1 [Option ID = 1757]
- 2. 2 [Option ID = 1758]
- 3. 3 [Option ID = 1759]
- 4. 4 [Option ID = 1760]

- 6) To assess reading skill a language teacher should most importantly focus on :
- (1) decoding the text read.
 - (2) phonemic awareness.
 - (3) reading fluency.
 - (4) reading comprehension.

[Question ID = 441][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q141]

1. 1 [Option ID = 1761]
2. 2 [Option ID = 1762]
3. 3 [Option ID = 1763]
4. 4 [Option ID = 1764]

- 7) Gurmeet a student of class VI said, " I'm good at reading, but not at writing as I make spelling mistakes." This assessment is :
- (1) Assessment of learning
 - (2) Assessment for learning
 - (3) Assessment as learning
 - (4) Assessment in learning

[Question ID = 442][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q142]

1. 1 [Option ID = 1765]
2. 2 [Option ID = 1766]
3. 3 [Option ID = 1767]
4. 4 [Option ID = 1768]

- 8) A teacher asks the students to quickly glance through the text to give a title to the article. On which reading strategy is she focusing ?
- (1) Scanning
 - (2) Skimming
 - (3) Comparing
 - (4) Connecting

[Question ID = 443][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q143]

1. 1 [Option ID = 1769]
2. 2 [Option ID = 1770]
3. 3 [Option ID = 1771]
4. 4 [Option ID = 1772]

- 9) How can a teacher develop good writing skill in the budding writers ?
- (1) By giving clear instruction on the topic and word limit.
 - (2) By praising learners what they did well and making specific comments to improve further.
 - (3) By asking learners to write in a good handwriting.
 - (4) By giving learners detailed feedback on grammatical errors only.

[Question ID = 444][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q144]

1. 1 [Option ID = 1773]
2. 2 [Option ID = 1774]
3. 3 [Option ID = 1775]
4. 4 [Option ID = 1776]

- 10) In a constructivist classroom, language learning should be based on :
- (1) drill and practice of grammatical items.
 - (2) the transaction of the prescribed textbook by the teacher.
 - (3) learners previous knowledge in constructing their new knowledge using authentic task.
 - (4) the assumption that language can be learnt by the teacher's interventions and transactions in the classroom.

[Question ID = 445][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q145]

1. 1 [Option ID = 1777]
2. 2 [Option ID = 1778]
3. 3 [Option ID = 1779]
4. 4 [Option ID = 1780]

- 11) The elementary students are given two books. One of them is a textbook and another one is the supplementary reader. The purpose of the supplementary reader is to promote :
- (1) academic skills
 - (2) intensive reading
 - (3) moral learning
 - (4) extensive reading

[Question ID = 446][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q146]

1. 1 [Option ID = 1781]
2. 2 [Option ID = 1782]
3. 3 [Option ID = 1783]
4. 4 [Option ID = 1784]

- 12) A teacher divided the students into groups and gave them a story to read. He then asked them to imagine, discuss and finalise an alternative ending to the story. Through this task the teacher is developing their :
- (1) controlled writing
 - (2) guided writing
 - (3) creative writing
 - (4) product writing

[Question ID = 447][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q147]

1. 1 [Option ID = 1785]
2. 2 [Option ID = 1786]
3. 3 [Option ID = 1787]
4. 4 [Option ID = 1788]

- 13) While teaching language, story telling plays an important role. Which of the following is most important with respect to story telling ?
- (1) It creates fun in the class.
 - (2) It presents language as a whole.
 - (3) It develops moral values among the students.
 - (4) It improves students vocabulary.

[Question ID = 448][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q148]

1. 1 [Option ID = 1789]
2. 2 [Option ID = 1790]
3. 3 [Option ID = 1791]
4. 4 [Option ID = 1792]

- 14) Which approach to language teaching-learning advocates 'language use' as a major aspect of language learning ?
- (1) Grammar Translation Method
 - (2) Direct Method
 - (3) Communicative Approach
 - (4) Structural Approach

[Question ID = 449][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q149]

1. 1 [Option ID = 1793]
2. 2 [Option ID = 1794]
3. 3 [Option ID = 1795]
4. 4 [Option ID = 1796]

- 15) The purpose of formative assessment in a language class is to :
- (1) classify learners as low and high achievers
 - (2) provide qualitative feedback to learners
 - (3) find out the students who is most proficient in the language class
 - (4) assess the rating of the child on the basis of other students performance

[Question ID = 450][Question Description = S16_English Content/Pedagogy_Q150]

1. 1 [Option ID = 1797]
2. 2 [Option ID = 1798]
3. 3 [Option ID = 1799]
4. 4 [Option ID = 1800]